

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра фінансового аналізу та аудиту

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«Організація та методика контролю ефективності використання
необоротних активів підприємства»**

Студентки 2 курсу, 4м групи,
спеціальності 071
«Облік і оподаткування»
спеціалізації «Фінансовий
аналіз та аудит»

Гаврилів Юлії
Миронівни

підпис

Науковий керівник
к.е.н., доцент

Гоцуляк Володимир
Дмитрович

підпис

Гарант освітньо-професійної
програми
д.е.н., доцент

Назарова Каріна
Олександрівна

підпис

Київ 2019

Київський національний торговельно-економічний університет
Факультет обліку, аудиту та інформаційних систем
Кафедра фінансового аналізу та аудиту
Спеціальність «Облік і оподаткування»
Спеціалізація «Фінансовий аналіз та аудит»

Затверджую

Зав. кафедри К.О. Назарова

“ _____ ” _____ 20__ р.

Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу студентки

Гаврилів Юлії Миронівни

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи: Організація та методика контролю ефективності використання необоротних активів підприємства (на матеріалах ТОВ «Самбірська птахофабрика»).

Затверджена наказом по університету від 19.10.2018р. № 3841

2. Термін здачі студентом закінченої роботи: “ 01” 11 2019 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи:

Мета роботи: розробка пропозицій щодо удосконалення організації та методики контролю ефективності використання необоротних активів підприємства на матеріалах ТОВ «Самбірська птахофабрика».

Об’єкт роботи: фінансово-господарська діяльність ТОВ «Самбірська птахофабрика».

Предмет роботи: методичні, організаційні та практичні питання контролю ефективності використання необоротних активів підприємства.

4. Перелік графічного матеріалу (з точним визначенням обов’язкових креслень): таблиці основних показників, що характеризують результати діяльності підприємства; методика здійснення контролю ефективності використання необоротних активів підприємства; організаційно-інформаційна модель контролю ефективності використання необоротних активів об’єкта дослідження.

5. Консультанти по роботі, із зазначенням розділів проекту, що стосуються їх:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1	Гоцуляк В.Д.		
2	Гоцуляк В.Д.		
3	Гоцуляк В.Д.		

6. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань, що їх належить розробити):

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНТРОЛЮ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

1.1. Стан та розвиток контролю ефективності використання необоротних активів

1.2. Економічна характеристика необоротних активів

1.3. Місце контролю в системі управління необоротними активами

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

2.1. Характеристика зовнішньої та внутрішньої інформації для контролю ефективності використання необоротних активів

2.2. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Самбірська птахофабрика»

2.3. Організаційно – інформаційна модель контролю ефективності використання необоротних активів

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

3.1. Оцінка організації контролю ефективності використання необоротних активів на підприємстві

3.2. Аналіз ефективності використання необоротних активів

3.3. Методика контролю ефективності використання необоротних активів

Висновки до розділу 3

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

7. Календарний план виконання роботи

№ з/п	Назва етапів магістерської роботи	Термін виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	Розробка плану ВКР		
2	Написання 1 розділу ВКР		
3	Написання 2 розділу ВКР		
4	Написання 3 розділу ВКР		
5	Написання вступу та висновків ВКР		
6	Представлення роботи на кафедру		
7	Підготовка доповіді та ілюстрованого роздавального матеріалу		
8	Попередній захист ВКР		

Дата видачі завдання «20» лютого 2019 р.

Керівник випускної кваліфікаційної роботи

к.е.н. Гоцуляк В.Д.

Гарант освітньої програми

д.е.н. Назарова К.О.

Завдання прийняв до виконання студент-дипломник

Гаврилів Ю.М.

Висновок керівника випускної кваліфікаційної роботи

Студентка Гаврилів Юлія Миронівна виконала випускну кваліфікаційну роботу на актуальну тему обумовлену інтеграцією України у світове співтовариство та переходом, у зв'язку з цим, на міжнародні стандарти фінансової звітності. Дане дослідження здійснювалося на матеріалах підприємства ТОВ «Самбірська птахофабрика».

Як за змістом, так і за формою представлена робота відповідає вимогам Вищої школи і Методичним вказівкам до виконання випускних кваліфікаційних робіт. Студентка зуміла показати на достатньому рівні як теоретичні знання, так і практичні навички з обліку, фінансового аналізу, незалежного аудиту та внутрішнього контролю, отримані впродовж терміну навчання. В роботі студентка дослідила стан і розвиток наукових досліджень та нормативного регулювання бухгалтерського обліку в Україні.

Студентка проаналізувала діяльність підприємства ТОВ «Самбірська птахофабрика» за п'ять років (з 2014 р. по 2018 р.), опрацювала значну кількість нормативно-правових джерел та спеціальної літератури.

Позитивним моментом є те, що студентка змогла застосувати набуті теоретичні знання з обліку, фінансового аналізу, внутрішнього та зовнішнього контролю до об'єкта дослідження. В роботі спостерігається наявність власної обґрунтованої думки щодо особливостей та проблематики контролю ефективності використання необоротних активів підприємства.

Представлена робота містить достатню кількість таблиць, графічного матеріалу, додатків тощо. В роботі наявні окремі неточності, які в цілому не знижують якісного рівня роботи.

Керівник _____

Висновок кафедри про випускну кваліфікаційну роботу

Випускну кваліфікаційну роботу переглянуто.

Студентка Гаврилів Юлія Миронівна може бути допущена до захисту цієї роботи в екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри _____

К.О. Назарова

“ ”

_____ 2019 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНТРОЛЮ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ	10
1.1. Стан та розвиток контролю ефективності використання необоротних активів.....	10
1.2. Економічна характеристика необоротних активів.....	13
1.3. Місце контролю в системі управління необоротними активами	16
Висновки до розділу 1	18
РОЗДІЛ 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ.....	19
2.1. Характеристика зовнішньої та внутрішньої інформації для контролю ефективності використання необоротних активів	19
2.2. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Самбірська птахофабрика»	22
2.3. Організаційно – інформаційна модель контролю ефективності використання необоротних активів	29
Висновки до розділу 2	32
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ	33
3.1. Оцінка організації контролю ефективності використання необоротних активів на підприємстві.....	33
3.2. Аналіз ефективності використання необоротних активів	39
3.3. Методика контролю ефективності використання необоротних активів	44
Висновки до розділу 3	51
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	55
ДОДАТКИ.....	Ошибка! Закладка не определена.

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Для здійснення операційної діяльності будь-яке підприємство використовує активи, серед яких необоротні активи займають досить велику питому вагу. Ефективність управління необоротними активами підприємства залежить від об'єктивності висновків за результатами аналізу достовірної інформації за операціями з цими активами, яка показує, у які види майна здійснено інвестиції і наскільки раціонально використовуються об'єкти інвестування та реальності розроблених організаційно-технічних заходів. Від якості необоротних активів, їх технічного рівня, вартості, ефективності використання в значній мірі залежать кінцеві результати діяльності підприємства: випуск продукції та послуг, їх собівартість, показники прибутку, рентабельності, фондовіддачі, стійкість фінансового становища та інші якісні показники господарської діяльності підприємства.

Одним із необхідних та важливих чинників збільшення обсягу та поліпшення якості виробленої продукції є забезпеченість підприємств необоротними активами, якісний стан та ефективність їх використання. Розширення, підтримання належного функціонального стану, оновлення, модернізація та раціональне використання необоротних активів сприятимуть сталому функціонуванню та розвитку підприємств, а отже, підвищуватимуть рівень їх конкурентоспроможності. Проте внаслідок погіршення фінансового становища в Україні спостерігається погіршення рівня забезпеченості та якісного складу необоротних активів. За таких умов виникає потреба в дослідженні сучасного стану інформаційно-аналітичного забезпечення управління формуванням, використанням і відтворенням необоротних активів та їх ролі в процесі обігу капіталу підприємств.

Питання контролю ефективності використання необоротних активів розглянуті в наукових працях таких вітчизняних та зарубіжних вчених: Н.С. Барабаш, О.В. Богданюк, Н.М. Бондаренко, К.І. Бідняк, А.М. Будник, А.Д. Бутко, Л.В. Гуцаленко, І. Дем'янюк, К.О. Добродій, О.С. Жук, С.В. Каліцун, О.В.

Кантаєва, А.М. Колосок, Є.В. Мних, К.О. Назарова, І.В. Новик, О. Пугаченко, В.А. Федорова, О. Яришко.

Незважаючи на те, що питання контролю ефективності використання необоротних активів досліджували багато науковців, окремі аспекти щодо теоретичних засад та практики контролю ефективності використання необоротних активів залишаються недостатньо вивченими і потребують окремого розгляду.

Наявність невирішених питань, дискусійність окремих теоретичних положень, їх практичне значення обумовлюють актуальність обраної теми, визначають цільову спрямованість випускної кваліфікаційної роботи.

Мета і завдання дослідження. Мета даної роботи полягає у дослідженні і вивченні методики контролю ефективності використання необоротних активів та розробці пропозицій щодо її удосконалення.

Для досягнення мети в роботі запропоновані такі завдання:

- розкрити економічну сутність та значення, уточнити класифікацію необоротних активів підприємства;
- дослідити нормативну базу та спеціальну літературу з питань контролю ефективності використання необоротних активів;
- надати організаційно-економічну характеристику ТОВ «Самбірська птахофабрика»;
- розробити організаційно-інформаційну модель контролю ефективності використання необоротних активів;
- здійснити аналіз ефективності використання необоротних активів підприємства;
- розробити напрями удосконалення методики контролю ефективності використання необоротних активів.

Об'єкт дослідження – фінансово-господарська діяльність ТОВ «Самбірська птахофабрика» - одне з головних підприємств в сільськогосподарській галузі західної України, провідний вітчизняний виробник.

Предмет дослідження – теоретичні, організаційні та методичні питання контролю ефективності використання необоротних активів підприємства.

Методологічною основою дослідження є діалектичний метод пізнання. Для розкриття сутності та змісту категорій застосовують методи теоретичного узагальнення – аналіз і синтез, індукція і дедукція, системний підхід, порівняння, аналогія. Також були використані традиційні способи та засоби економічного аналізу – табличний та графічний аналіз і групування.

Інформаційною базою для написання випускної кваліфікаційної роботи є: Закони України, Кодекси, Положення з бухгалтерського обліку, інструкції, методичні рекомендації, а також статті провідних українських та зарубіжних економістів, монографії, автореферати дисертацій, підручники і навчальні посібники.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що на підставі дослідження теорії і практики бухгалтерського обліку, аналізу та контролю ефективності використання необоротних активів підприємств будуть розроблені та запропоновані рекомендації з їх удосконалення, спрямовані на підвищення ефективності діяльності підприємств.

Практичне значення полягає у спрямованості на вирішення актуальних проблем ефективного проведення аналізу та контролю ефективності використання необоротних активів підприємств в умовах ринкової економіки. Висновки та пропозиції, здобуті в процесі дослідження, спрямовані на вдосконалення методики аналізу та контролю ефективності використання необоротних активів. Впровадження методичних розробок і рекомендацій у практичну діяльність підприємств дозволить забезпечити управління своєчасною та достовірною інформацією, необхідною для прийняття ефективних управлінських рішень.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНТРОЛЮ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

1.1. Стан та розвиток контролю ефективності використання необоротних активів

На сучасному етапі економічного розвитку підприємств все більшого поширення набуває нова форма аудиту - «аудит ефективності необоротних активів». Значення цього методу контролю безупинно змінюється і має значні потенційні можливості. На відміну від традиційного аудиту, аудит ефективності необоротних активів відіграє більшу роль у структурі обліку підприємств, оскільки його метою є надання впевненості про ефективну роботу та ефективне використання необоротних ресурсів шляхом оцінки їх продуктивності, економічності та результативності.

Термін «аудит ефективності» вперше було зафіксовано у Лімській декларації керівних принципів контролю [57] у 1977. У ній відзначається, що на додаток до фінансового аудиту, важливість якого незаперечна, є також інший вид контролю, що спрямований на перевірку того, наскільки ефективно й економно витрачаються ресурси. Якщо говорити про аудит ефективності необоротних активів, то ефективно та економно мають використовуватися саме вони.

Оскільки поняття контроль є загальним і ширшим за поняття аудит, і ми говоримо про саме ефективність використання необоротних активів, виникає нове поняття «контроль ефективності необоротних активів».

Для проведення економічно обґрунтованої політики діяльності підприємства необхідно постійно контролювати процеси визнання, оцінки та обліку необоротних активів. Саме тому контроль необоротних активів сьогодні відіграє надзвичайно важливу роль на підприємстві. Ефективність - це лише один із результативних показників, що якісно та кількісно характеризують раціональне використання необоротних активів. Контроль ефективності визначає, чи відповідають за обсягами отримані результати від використання необоротних активів понесеним на

них витратам. Метою контролю ефективності необоротних активів є оцінка повноти досягнення запланованих цілей, виявлення проблем у використанні необоротних активів та розробка пропозицій щодо підвищення ефективності використання цих ресурсів [34, с. 179].

Впровадження контролю за ефективністю використання необоротних активів на українських підприємствах на даний момент знаходиться лише на стадії становлення та розвитку. Проблема розвитку та здійснення контролю ефективності використання необоротних активів пов'язано з вирішенням таких питань, як проведення контролю ефективності використання необоротних активів в частині збільшення обсягів виробництва продукції та врахування аспектів ефективності використання таких активів при аудиті фінансової звітності [21, с. 120].

У зв'язку з нагальною потребою в належному та ефективному контролі використання необоротних активів, ми вважаємо за необхідне врахувати його загальні особливості та визначити можливі напрями його впровадження на підприємстві.

Найефективнішим контроль за необоротними активами буде лише у тому випадку, якщо він здійснюватиметься на основі достовірних даних про всі необоротні активи, що використовує підприємство у своїй діяльності. Важливо у повному обсязі відображати необоротні активи в бухгалтерському обліку. І сьогодні з цим існує багато проблем. По-перше, недосконалість нормативно-правової бази обліку необоротних активів призводить до того, що не всі активи, які класифікуються як необоротні, відображаються у їхньому складі. По-друге, оцінити необоротні активи проблематично, оскільки існують різні способи та методи оцінки цих об'єктів, і вони не завжди обираються правильно. Ці проблеми призводять до того, що балансова вартість підприємств значно відрізняється від реальної. Як результат, трапляються неточності в даних, отриманих під час здійснення контролю ефективності, що негативно впливає на різні аспекти використання необоротних активів, насамперед управлінські. Рішення, прийняті на основі таких даних не дають очікуваного ефекту.

Питання контролю відіграють важливу роль в оцінці ефективності підприємницької діяльності та пошуку шляхів її підвищення. Будь-яка господарська діяльність потребує постійного контролю за її розвитком, аналізу процесів під вплив яких потрапляє підприємство в сучасних умовах управління. Це пов'язано насамперед із зміною економічних умов, в яких працює компанія, ринкових умов, податкового законодавства тощо. Суть проблеми полягає в тому, що більшість підприємців, які стикаються з перешкодами, не замислюються над необхідністю та важливістю саме контролю ефективності своєї діяльності, а тому взагалі його не проводять. На підприємствах відчувається дефіцит кваліфікованих економістів, які могли б ефективно контролювати та аналізувати основні показники діяльності підприємства та своєчасно розробляти можливі шляхи подолання кризових ситуацій [44, с. 191-192].

Контроль необхідний на всіх етапах підприємницької діяльності: від початку створення підприємства до здійснення кожного кроку його функціонування. Більше того, в сучасній ситуації в Україні значно зростає роль контролю, особливо в умовах виникнення кризових явищ на підприємстві, коли саме завдяки проведенню постійного контролю вдається визначити причини кризи та розробити і обґрунтувати можливі шляхи виходу з неї. Сучасний контроль дає можливість запроваджувати на підприємстві системи комп'ютерного спостереження та аналізу основних показників діяльності підприємства, але недоліком є те, що в Україні така практика проведення контролю не знайшла широкого розповсюдження [33, с. 315].

Отже, контроль ефективності використання необоротних активів є перспективним видом контролю у сфері підприємництва. Із його допомогою здійснюється контроль управління необоротними ресурсами, за підсумками проведення якого формуються незалежні висновки про ступінь результативності розпорядження ними, ефективності рішень, прийнятих управлінцями та економічності використання витрачених на це коштів та ресурсів.

1.2. Економічна характеристика необоротних активів

Формування категорії необоротні активи пройшло довгий шлях еволюції разом з розвитком економічної науки. Послідовно, від простого до складного від конкретного до абстрактного, виникає дане поняття.

А.М. Будник та О.В. Лега [22, с.63] вважають, що еволюцію поняття «необоротні активи» відображає схема, яка представлена на рис. 1.1.

Рис. 1.1. Еволюція поняття «необоротні активи»

Джерело: розроблено автором на основі [22]

Формування терміна «необоротні активи» - це постійний процес, що відбувається у зв'язку з розвитком бухгалтерського обліку в рамках економічної науки. Це поняття видозмінювалося на різних стадіях розвитку людської цивілізації (суспільства) [22, с.65].

Визначення сутності поняття «необоротні активи» є досить важливим завданням економічної теорії та бухгалтерського обліку. Тлумачення цієї категорії постійно змінюється протягом історичного розвитку економічної науки. Погляди різних авторів на визначення даного поняття подано в додатку А.

Слід зазначити, що в українському законодавстві відсутнє поняття «необоротні активи». Згідно з Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [5], «необоротні активи – це всі активи, що не є оборотними». У цьому положенні зазначено що до оборотних активів належать «грошові кошти та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу».

Хоча поняття «необоротні активи» є одним з найважливіших і найчастіше вживаних у фінансовій науці і практиці, досі існують складнощі трактування його економічної природи. Виходячи з цього, необхідним є узгодження нормативних актів України й уведення єдиного загальноприйнятого терміну необоротні активи, яке б повністю розкривало його зміст [19, с. 22].

Отже, на сучасному етапі розвитку необоротні активи набувають таких ознак:

- існування ймовірності того, що суб'єкт господарювання у майбутньому отримає економічну вигоду, яка пов'язана з використанням цього активу;
- собівартість цього активу може бути достовірно оцінена;
- термін корисного використання становить більше одного календарного року чи операційного циклу;
- не підлягають реалізації протягом одного року;
- переносять свою вартість на вироблений продукт частинами;
- є немонетарними активами (крім довгострокової дебіторської заборгованості);
- є неліквідними господарськими засобами;
- можуть мати матеріальну та нематеріальну форму;
- можуть амортизуватися та не амортизуватися. [28, с. 144].

Таким чином, під необоротними активами треба розуміти активи, що використовуються підприємством у його діяльності протягом тривалого періоду часу (більше одного року) та від використання яких підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди; та їх вартість може бути достовірно визначена.

Наступним етапом нашого дослідження є здійснення класифікації необоротних активів. Класифікація необоротних активів – це розподіл їх за різними ознаками. При чому важливим є здійснення такого групування необоротних об'єктів, що допоможе в найкоротші терміни та в зручному вигляді здійснити оцінку стану підприємства.

Більшість авторів, особливо бухгалтерів, класифікують необоротні активи за однією ознакою – за матеріальністю і виділяють тільки ті складові, які відображаються у балансах суб'єктів господарювання. Найширшу, на нашу думку, класифікацію необоротних активів наводить І.О. Бланк у підручнику з фінансового менеджменту. Він виділяє декілька класифікаційних ознак з позицій фінансового менеджменту для цілей управління цим видом активів:

- за функціональними видами: основні засоби, нематеріальні активи;
- за характером обслуговування окремих напрямів операційної діяльності: необоротні активи, які обслуговують процес виробництва продукції, необоротні активи, які обслуговують процес реалізації продукції, необоротні активи, які обслуговують процес управління операційною діяльністю;
- за характером володіння: власні і орендовані необоротні активи;
- за формами заставного забезпечення кредиту і особливостями страхування: рухомі і нерухомі необоротні активи;
- за характером відображення зносу: необоротні активи, що амортизуються, і необоротні активи, що не амортизуються [18, с. 230].

Нідлз Б. та інші [43, с. 196] поділяють необоротні активи на матеріальні активи та нематеріальні активи.

Ванкевич В.Є. [24, с. 7] у своєму дослідженні пропонує ще одну класифікаційну ознаку, а саме за критерієм участі необоротних активів у створенні економічної вигоди, відповідно до якої виділяє довгострокові матеріальні і нематеріальні активи комерційної діяльності та довгострокові матеріальні активи некомерційної діяльності (соціально-культурної і житлової сфери).

Досліджуючи проблемні та актуальні питання амортизаційної політики, Я.В. Ошмарін [46, с. 11] пропонує у фінансовій звітності розкривати інформацію про необоротні активи у розрізах майна, що амортизується, і майна, що не амортизується.

Семйон В.С. пропонує класифікувати необоротні активи (довгострокові засоби) за основними функціональними видами на матеріальні та нематеріальні

активи, виходячи з їх матеріальної форми. Крім того, для цілей бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності виділяє окремо групування засобів довгострокового користування за статтями балансу – матеріальні активи, нематеріальні активи та фінансові активи [51, с. 165].

Узагальнюючи розглянуті класифікаційні ознаки, наводимо класифікацію необоротних (довгострокових) активів (Додаток Б).

Дослідивши класифікацію та склад необоротних активів, можемо визначити деякі проблемні моменти. Класифікація здійснюється для розподілу досліджуваного об'єкту на групи за певними ознаками. При чому важливим є здійснення такого групування необоротних об'єктів, що допоможе в найкоротші терміни та в зручному вигляді здійснити оцінку стану підприємства. У нашому випадку дослідники пропонують різні класифікаційні ознаки необоротних активів, однак в бухгалтерському обліку найпоширенішою є класифікація за функціональними видами. Саме цей поділ на основні засоби та нематеріальні активи використовується при складанні бухгалтерського балансу. Важливим, на нашу думку, є поділ довгострокових активів на ті, що підлягають амортизації, та ті, що не підлягають амортизації, оскільки інформація, отримана відповідно до цієї класифікації, дасть можливість ефективніше контролювати стан, рух та ефективність використання об'єктів необоротних активів суб'єкта господарювання.

1.3. Місце контролю в системі управління необоротними активами

У сучасному економічному словнику контроль розуміється як «одна з функцій управління, призначення якої – виявлення можливих відхилень величини фактичних параметрів керованої системи від бажаних (мети, завдання, норми і т.д.) із метою забезпечення досягнення організацією своїх цілей. Функція менеджменту з обліку витрат ресурсів та забезпечення виконання планів, програм, завдань з реалізації управлінських рішень» [45, с. 161]. З метою здійснення політики стратегічного розвитку підприємства необхідно безперервно здійснювати контроль

надходження, оцінки, переоцінки та вибуття необоротних активів. Саме цю функцію і виконує контроль.

Контроль, в тому числі внутрішній, займає важливе місце у системі управління необоротними активами. Як одна з основних функцій управління, контроль допомагає досягти стратегічних цілей підприємства. Ефективний внутрішній контроль знижує ймовірність виявлення порушень під час перевірки податковими органами, тим самим уберігає підприємство від збитків в результаті штрафування. Крім того, ефективна система внутрішнього контролю зменшує витрати на проведення зовнішнього незалежного аудиту.

Основна мета управління необоротними активами полягає у забезпеченні їх своєчасного оновлення та ефективного використання. У процесі управління необоротними активами вирішуються такі завдання:

- визначення можливих форм оновлення основних виробничих засобів на простій і розширеній основі;
- визначення потреби в нарощуванні необоротних активів для розширення обсягів діяльності;
- визначення можливих способів розширення основних виробничих засобів (будівництво, створення, купівля, оренда, лізинг);
- забезпечення ефективного використання раніше сформованих та нововведених основних засобів та нематеріальних активів;
- формування необхідних фінансових ресурсів для відтворення необоротних активів та оптимізація їх структури [54, с. 179].

Без достатнього вивчення всіх питань, пов'язаних з контролем необоротних активів управлінський персонал не в змозі надати якісну та достовірну оцінку використання даних ресурсів та прийняти ефективні управлінські рішення.

Інформація про активи підприємства потрібна не лише внутрішнім, але й зовнішнім користувачам. Сьогодні важливим є створення умов для залучення інвестицій ззовні з метою вдосконалення та покращення прибутковості діяльності підприємств. А інвестори мають бути впевнені в тому, що вкладені ними кошти дійсно дадуть очікувані вигоди.

Саме тому керівники підприємств мають максимально зосередити увагу на контролі ефективності діяльності підприємства, щоб мати змогу виявити її проблемні сторони та створити умови для їх вирішення. Адже, перш за все, важливою є довіра з боку споживачів та контрагентів. Це допоможе зробити підприємство конкурентоспроможним на певному сегменті ринку, закріпити за собою певні позиції, а в майбутньому завоювати й нові.

Згідно з вищезазначеним можна зробити такий висновок, що роль контролю в системі управління необоротними активами підприємства полягає в:

- оцінці виробничої і фінансово-господарської діяльності підприємства;
- ефективності використання необоротних активів;
- забезпечення збереження необоротних активів;
- виявлення фактів порушень, встановлення причин, що їх спричинили;
- застосування заходів по їх ліквідації та попередженню в майбутньому.

Висновки до розділу 1

Контроль ефективності використання необоротних активів на вітчизняних підприємствах перебуває тільки на стадії становлення і є перспективним видом контролю у сфері підприємництва. Із його допомогою здійснюється контроль управління необоротними ресурсами, за підсумками проведення якого формуються незалежні висновки про ступінь результативності розпорядження ними, ефективності рішень, прийнятих управлінцями та економічності використання витрачених на це коштів та ресурсів. Можна узагальнити такі проблеми здійснення даного виду контролю: недосконалість законодавчої бази; проблематична оцінка необоротних активів; нерозуміння важливості контролю ефективності; відсутність кваліфікованих економістів.

Основна мета управління необоротними активами полягає у забезпеченні їх своєчасного оновлення та ефективного використання. Тому виникає необхідність контролю за ефективністю використання необоротних активів як важливих ресурсів підприємства.

РОЗДІЛ 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

2.1. Характеристика зовнішньої та внутрішньої інформації для контролю ефективності використання необоротних активів

Економічну інформацію класифікують за ознакою середовища, у якому вона утворюється, на зовнішню та внутрішню. Подальша деталізація передбачає класифікацію економічної інформації за джерелами її формування та напрямками використання.

Розподілення інформації за джерелами формування є надзвичайно важливим для ієрархічної побудови вхідних інформаційних потоків на основі взаємної підпорядкованості інформаційних джерел.

Таким чином зовнішню інформацію класифікують на правову, нормативну та довідкову.

Джерелом правової інформації є законодавство України. Правова інформація міститься у законодавчих актах вищої юридичної сили, до яких належать закони України, що регулюють діяльність суб'єктів підприємництва у галузі фінансових, господарських та трудових відносин.

Нормативна інформація надходить з постанов Кабінету Міністрів України, Національного банку України, наказів Міністерства фінансів України, Державного Комітету статистики України, інших міністерств та відомств. Нормативна інформація не може вступати у протиріччя з правовою інформацією.

Нормативно-правові акти повинні забезпечити відповідність національної системи бухгалтерського обліку загальновизнаним підходам до ведення бухгалтерського обліку, створити модель взаємодії систем обліку та оподаткування, переглянути допустимі способи оцінки майна та зобов'язань, створити умови для поглиблення аналітичності облікової інформації та забезпечення доступності (публічності) фінансової звітності.

На цей час облік та контроль необоротних активів регулюють нормативні документи, які можна умовно поділити на три групи:

1. Законодавчі та нормативні документи, що регулюють в цілому підприємницьку діяльність.
2. Законодавчі та нормативні документи, що регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку на підприємствах.
3. Законодавчі та нормативні документи, що регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку операцій з необоротними активами (додаток В).

До нормативних актів *першої групи* можна віднести Господарський [1], Податковий [2] та Цивільний кодекси України [3]. Вони визначають основні напрямки та джерела формування майна підприємства за рахунок розміщення капіталу. Так, майно підприємства відповідно до ГКУ становлять основні засоби та оборотні кошти, а також інші цінності, вартість яких відображається в самостійному балансі підприємства. Як бачимо дане визначення не відображає повної сутності необоротних активів, так як у визначенні присутні лише основні засоби підприємства.

На особливу увагу заслуговує Податковий кодекс України, в якому наведено:

- визначення понять: основні засоби, амортизація, капітальні інвестиції, гудвіл тощо;
- класифікацію основних засобів та інших необоротних матеріальних активів для цілей податкового обліку;
- мінімально допустимі строки амортизації основних засобів та інших необоротних активів.

Окрім того, законодавчо закріплено основні права підприємства на майно, переданого йому засновниками і учасниками у власність; продукції, виробленої товариством у результаті господарської діяльності; одержаних доходів та іншого майна.

Таким чином, представлені вище нормативні документи регулюють розміщення капіталу в активи (майно) підприємства, що дає змогу юридично правильно здійснювати підприємницьку діяльність.

Серед нормативних актів *другої групи* виділимо, зокрема, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [4], у якому визначаються основні моменти щодо можливості підприємством самостійно визначати облікову політику, обирати форму бухгалтерського обліку, розробляти систему управлінського обліку, звітності і аудиту господарських операцій, затверджувати правила документообороту і технології обробки облікової інформації.

Серед нормативних актів *третьої групи* виділяють Інструкцію про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку [13], що передбачає для обліку необоротних активів використовувати групу синтетичних рахунків 1 класу, які за своєю сутністю є узагальнюючими. На практиці виникає необхідність їх розширення для більшої аналітичності та виходячи з інформаційних потреб. Окрім рахунків Інструкція передбачає їх кореспонденцію.

Бухгалтерський облік основних засобів та нематеріальних активів будується на основі П(С)БО 7 «Основні засоби» [6] та П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» [7] відповідно.

Таким чином, важливим аспектом нормативного забезпечення є збереження стабільності розвитку системи бухгалтерського обліку і створення належних умов для послідовного та раціонального здійснення нею притаманних бухгалтерському обліку функцій у конкретному економіко-правовому середовищі.

Негативним явищем, на нашу думку, нормативної бази України, що регулює фінансово-господарський механізм, є велика кількість нормативно-правових актів. Більшість з них є затвердженими органами влади змінами і доповненнями до законів і підзаконних актів. Це створює певні незручності для користувача.

Довідкова інформація міститься у стандартах, прайс-листах, довідниках, каталогах тощо. Інформація, що надходить з даного джерела, не має обов'язкового характеру і враховується контролерами в міру її необхідності для вирішення управлінських завдань.

До внутрішньої інформації належить планова та фактографічна.

Планова інформація надходить з фінансових планів, бізнес-планів, інвестиційних проектів, кошторисів. На відміну від попередніх видів інформації, вона формується безпосередньо на підприємстві, виходячи з потенційних можливостей його розвитку, вимог чинного законодавства та відповідних директивних документів, з урахуванням нормативно-довідкової інформації стосовно обліку, контролю та аналізу необоротних активів.

Основні джерела фактографічної інформації щодо необоротних активів – бухгалтерський та статистичний облік. Додатковими є позаоблікові джерела фактографічної інформації, до яких належать накази, доповідні та пояснювальні записки, протоколи виробничих нарад, акти ревізій, аудиторські висновки тощо. Фактографічна інформація має відображати стан необоротних активів підприємства, а також внутрішні і зовнішні чинники, що його обумовлюють.

Класифікація інформації щодо необоротних активів за напрямками використання має на меті, насамперед, забезпечення таких функцій управління, як аналіз, контроль і прогнозування господарської діяльності: правова, нормативна та довідкова інформація використовується для оцінки, контролю і прогнозування відповідності діяльності чинному законодавству, директивним документам, стандартам бухгалтерського обліку; планова інформація є базою порівняння для аналізу і контролю виконання плану та факторного аналізу; фактографічна інформація застосовується для характеристики абсолютної величини, складу і структури необоротних активів за певний період, на її основі здійснюється аналіз, контроль і прогнозування виробництва продукції підприємства.

2.2. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Самбірська птахофабрика»

Нині сільське господарство Самбірського району знаходиться у глибокому занепаді, але у виробництві м'яса спостерігається позитивна тенденція завдяки ТОВ «Самбірська птахофабрика», де виробляють курятину за передовими

європейськими технологіями. Питома вага її продукції в загальному обсязі реалізованого м'яса становить 90 відсотків.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Самбірська птахофабрика» було створене 24.05.2001р.

Товариство не має відокремлених підрозділів, філій та дочірніх підприємств.

Основним видом діяльності Товариства є розведення свійської птиці. До інших видів діяльності підприємства належать: розведення інших тварин, змішане сільське господарство, виробництво м'яса, та виробництво м'яса свійської птиці. Основним ринком збуту є Україна.

Компанія імпортує товари з наступних країн: Угорщина, Польща.

Для оцінки майнового потенціалу та фінансового стану ТОВ «Самбірська птахофабрика» на основі фінансової звітності (додаток Г) ми проаналізували динаміку активів та капіталу (за складом та структурою), а також динаміку показників фінансової стійкості, ліквідності і платоспроможності та рентабельності підприємства (додаток Д).

Загальна вартість майна підприємства протягом всього досліджуваного періоду зростала і на кінець 2018 року становила 1 274 899 тис. грн (рис. 2.1). Найбільший темп приросту (88,1%) спостерігається у 2016 році. Загалом збільшення валюти балансу оцінюється позитивно, оскільки зросли можливості підприємства для виробництва продукції. Збільшення майна підприємства спричинено зростанням вартості в основному оборотних активів (темп приросту у 2016 році – 189,95%).

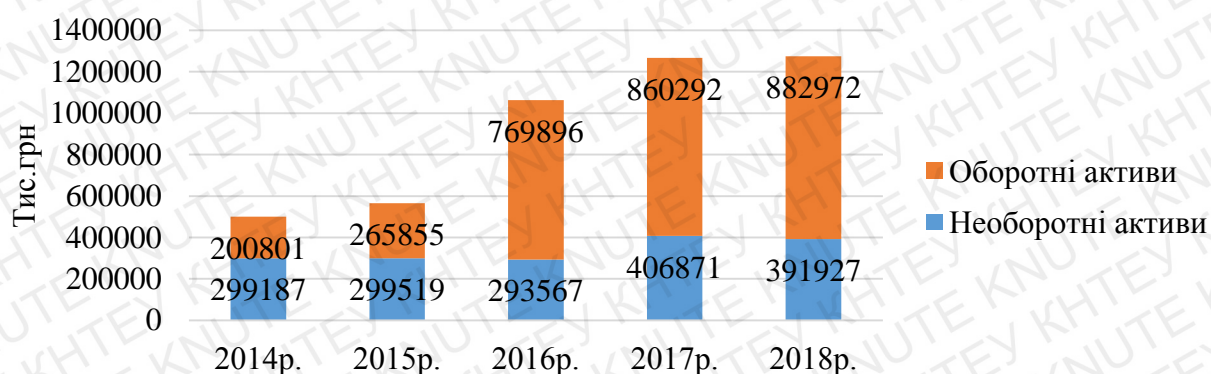

Рис. 2.1 Динаміка активів ТОВ «Самбірська птахофабрика» за період 2014-2018рр.

Частка необоротних активів у всіх активах товариства на кінець 2018 року становила 30,74%. «Легка» структура активів товариства свідчить про їх високу мобільність.

Необоротні активи товариства переважно складаються з незавершених капітальних інвестицій (3,81%) та основних засобів (26,49%). При цьому їхня частка зменшується. Скорочення основних засобів може свідчити про зменшення виробничого потенціалу підприємства.

У складі необоротних активів товариства нематеріальні активи займають дуже малу питому вагу, що опосередковано характеризує вибрану ним стратегію діяльності як неінноваційну, бо воно не вкладає кошти у патенти, ліцензії та іншу інтелектуальну власність.

Характеризуючи динаміку оборотних активів, можна спостерігати суттєвий вплив на їх збільшення зміни величини витрат майбутніх періодів (приріст на 664 тис.грн. або на 2553,85%) і збільшення грошових коштів на 26793 тис.грн. (235,71%).

В складі оборотних активів найбільшу питому вагу займає дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги (47,51%). Збільшення дебіторської заборгованості і зростання її питомої ваги в активах може бути пов'язане з труднощами в реалізації продукції, неплатоспроможністю покупців.

Виробничі запаси займають 17,22% в активах підприємства. Їх величина на кінець 2018 року зменшилась на 8375 тис.грн. (3,67%). Частка виробничих запасів в активах підприємства скоротилася на 0,77%.

Питома вага необоротних активів на кінець періоду зменшилась на 1,37 %, а оборотних – на цей процент зросла. Отже підприємство перерозподілило свої засоби таким чином, що збільшилась питома вага їх мобільної частини (поточних активів). Така структура активів свідчить про можливість прискорення оборотності оборотного капіталу. В той же час зменшення частки основного капіталу може бути результатом звуження виробничої діяльності.

Згідно з даними рисунку 2.2 власний капітал на кінець 2018 року збільшився на 119221 тис.грн. (13,23%) внаслідок збільшення нерозподіленого прибутку (тенденція позитивна).

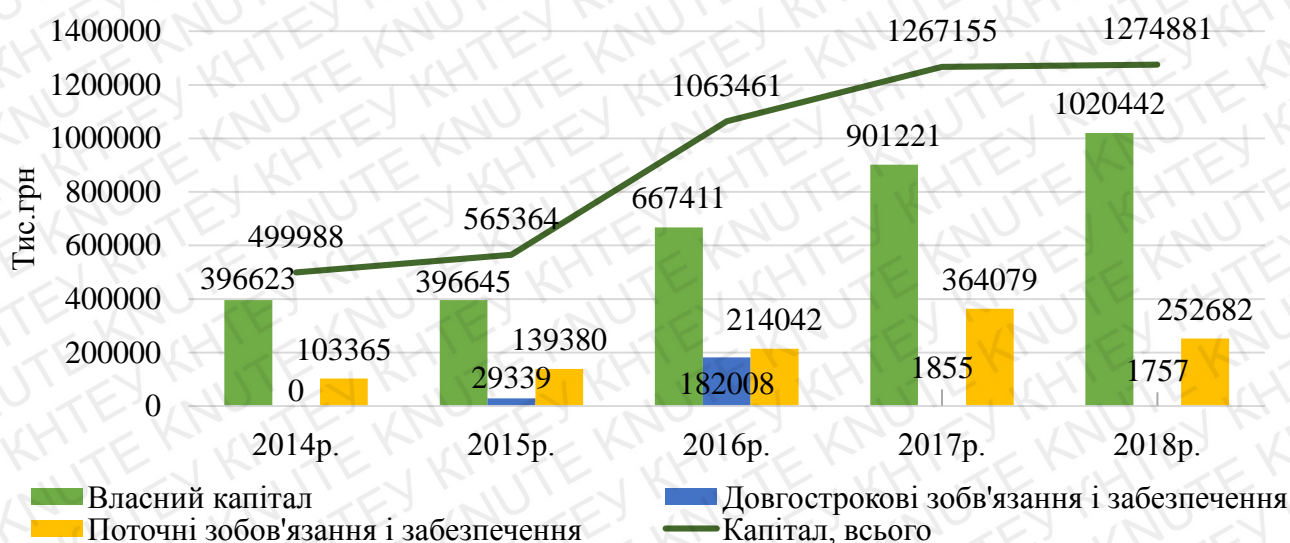

Рис. 2.2 Динаміка капіталу ТОВ «Самбірська птахофабрика» за період 2014-2018рр.

Величина довгострокових зобов'язань на кінець року знизилась на 98 тис.грн. (5,28%), а поточних на 111397 тис.грн. (30,6%).

На кінець року довгострокові зобов'язання складають 0,69% у величині усіх зобов'язань, що свідчить про невикористання підприємством довгострокових джерел фінансування.

У структурі поточних зобов'язань найбільшу питому вагу займає кредиторська заборгованість за товари (93,29%). Основна причина зміни загальної величини заборгованості і її структури є взаємні неплатежі дебіторів і кредиторів.

Розглядаючи співвідношення власного капіталу і зобов'язань в підсумку балансу, можна бачити, що питома вага власного капіталу протягом всього досліджуваного періоду перевищує питому вагу залученого (на кінець 2018 року – 80,04% / 19,96%). Це говорить про незалежність даного підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Оцінка зміни структури пасиву показує незначне покращення фінансової стійкості підприємства (питома вага власного капіталу зросла на 8,92 %).

На основі показників, наведених на рисунку 2.3 можна оцінити **фінансову стійкість підприємства**.

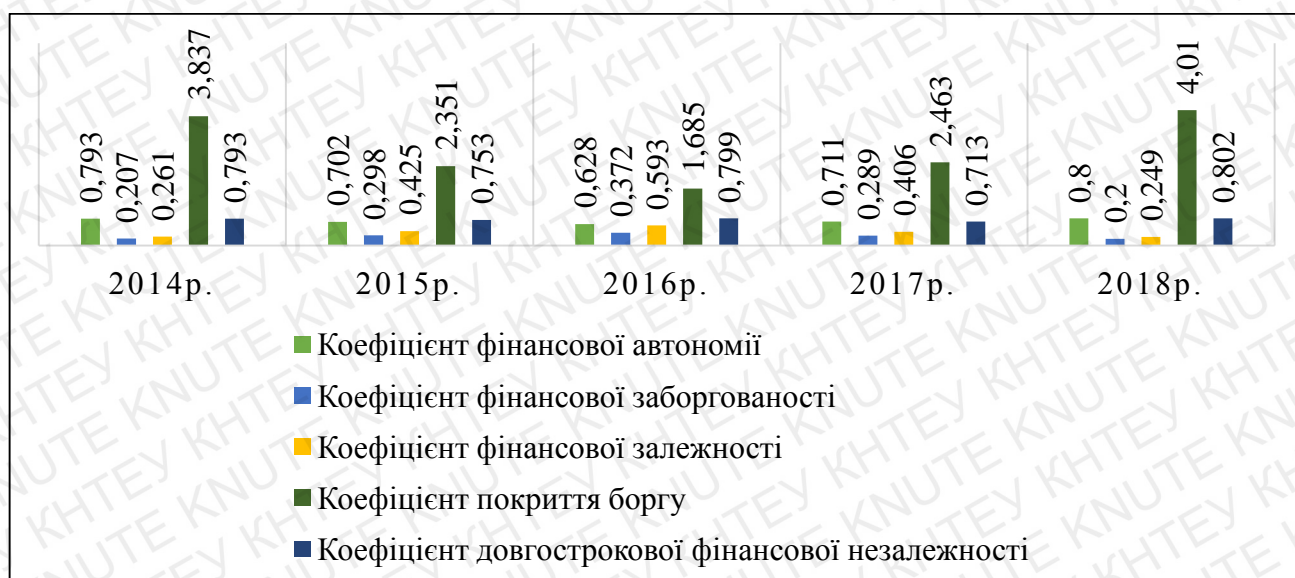

Рис. 2.3 Динаміка коефіцієнтів фінансової стійкості ТОВ «Самбірська птахофабрика» за період 2014-2018рр.

Загалом фінансова стійкість і незалежність від позикового капіталу підприємства залишається високою, оскільки всі показники перевищують свої нормативні значення. Це означає, що керівництво підприємства не вміє, не бажає або не має можливості використовувати зовнішні джерела фінансових ресурсів для основної діяльності.

Динаміка показників **ліквідності та платоспроможності** підприємства.

Сума *ліквідних активів* підприємства складається з оборотних активів. Ця величина була збільшена підприємством за рахунок приросту оборотних активів протягом усього періоду, що аналізується.

Швидколіквідні активи включають у себе грошові кошти, дебіторську заборгованість та поточні фінансові інвестиції. Зростанням цей показник зобов'язаний грошовим коштам та дебіторській заборгованості, оскільки поточні фінансові інвестиції були відсутні протягом усього досліджуваного періоду.

Готові засоби платежу (поточні фінансові інвестиції + грошові кошти), відповідно, також зросли за рахунок грошових коштів.

Аналіз *коефіцієнтів забезпеченості* показав, що в останньому періоді зросла забезпеченість ліквідними (рекомендоване значення > 4) та швидколіквідними

активами. Забезпеченість готовими засобами платежу на 01.01.16 порівняно з 01.01.15 зросла на 0,075 і становила 0,085, але протягом 2017-18 років вона знижувалась і на 01.01.19 склала 0,009.

Загальний коефіцієнт покриття (рекомендоване значення > 2) було збільшено з 1,94 станом на 01.01.15 до 3,49 на 01.01.19. Це говорить про достатню оцінку платоспроможності підприємства, характеризує той факт, що всі оборотні активи у достатній мірі покривають поточні зобов'язання (рис. 2.4). *Проміжний коефіцієнт покриття* протягом усього періоду перевищував своє нормативне значення 0,7-0,8. Це означає достатність (навіть надлишковість) здатності швидколіквідних активів покрити поточні зобов'язання. Оскільки ці два коефіцієнти завдячують своїми значенням грошовим коштам, то *коефіцієнт абсолютної ліквідності* (нормативне значення 0,2-0,3) так само показує достатність готових засобів платежу для покриття поточних зобов'язань.

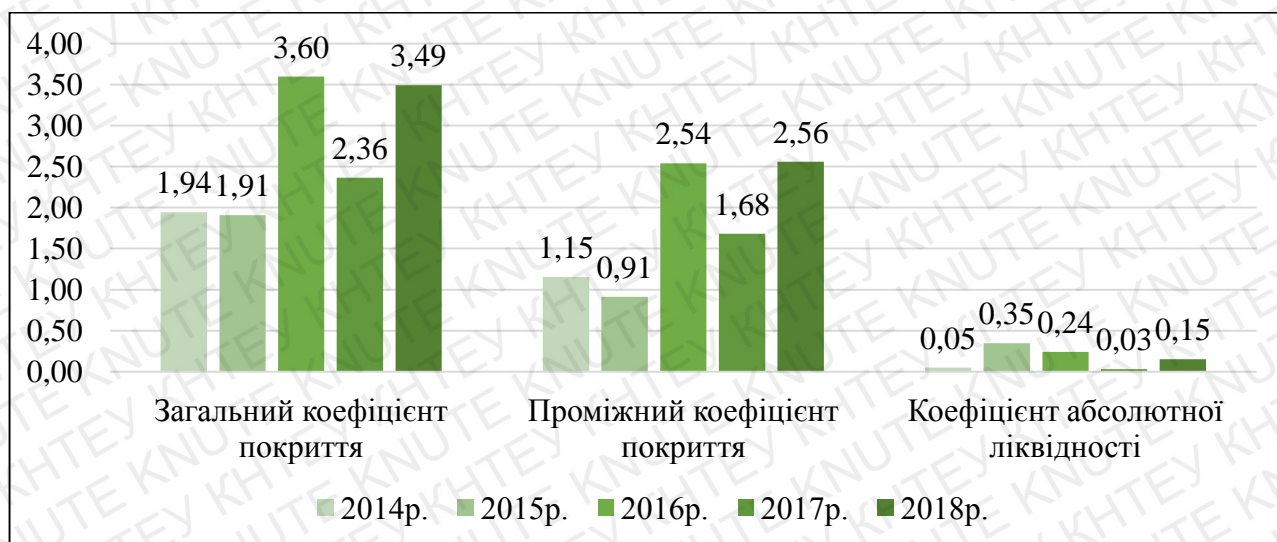

Рис. 2.4 Динаміка коефіцієнтів ліквідності ТОВ «Самбірська птахофабрика» за період 2014-2018рр.

Коефіцієнти відволікання активів у запаси і дебіторську заборгованість показують, яка частина активів припадає на долю цих видів ресурсів. Питома вага запасів у оборотних активах склала: на 01.01.15 - 41%, на 01.01.16 - 52%, на 01.01.17 - 29%, на 01.01.18 - 28% і на 01.01.19 - 26%; дебіторська заборгованість: на 01.01.15 - 57%, на 01.01.16 - 30%, на 01.01.17 - 64%, на 01.01.18 - 70% і на 01.01.19 - 69%.

Коефіцієнт участі матеріальних запасів у покритті зобов'язань протягом майже усього періоду зростає, і на 01.01.19 становив 0,9, що показує високу здатність покрити матеріальними запасами поточні зобов'язання підприємства. *Частка власного оборотного капіталу у покритті запасів* на 01.01.15 становила 1,2, на 01.01.16 - 0,7, на 01.01.17 - 1,7, на 01.01.18 – 2, і на 01.01.19 – 2,8.

Коефіцієнт маневрування досяг свого нормативного значення 0,4-0,6 на початок 2017р.

Коефіцієнт самофінансування показує, що протягом усього періоду більше половини оборотного капіталу фінансується за рахунок власного капіталу.

Дослідивши динаміку **коефіцієнтів рентабельності** підприємства (рис. 2.5), можна сказати, що всі показники рентабельності у 2015 році наближаються до нуля. Причиною цього стало різке падіння чистого прибутку з 28076 тис. грн до 22 тис. грн. У 2016 році чистий прибуток склав 271407 тис. грн, відповідно показники рентабельності стали вищими. Але протягом 2017-2018 років спостерігається падіння показників рентабельності. Попри негативну тенденцію до зниження показників рентабельності, підприємство залишається прибутковим.

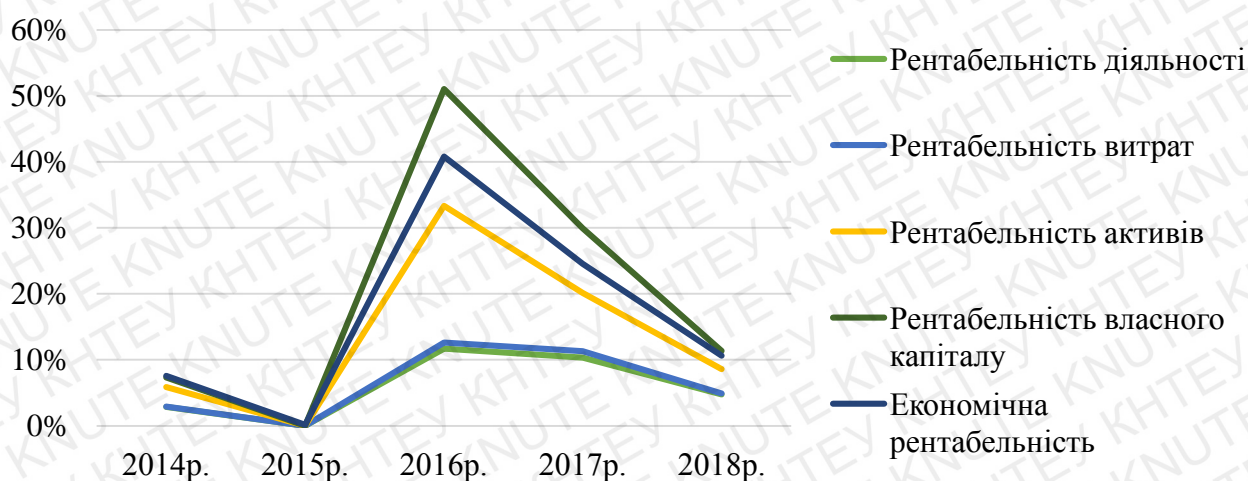

Рис. 2.5 Динаміка коефіцієнтів рентабельності ТОВ «Самбірська птахофабрика» за період 2014-2018рр.

Отже, підприємство характеризується абсолютною фінансовою стійкістю, достатньою ліквідністю і платоспроможністю, а також нормальною рентабельністю.

2.3. Організаційно – інформаційна модель контролю ефективності використання необоротних активів

Одним із засобів формалізації контролю суб'єктів господарювання є розробка організаційно-інформаційної моделі, яка поєднує обидві основні складові контролю: організаційну та інформаційну. Організаційні питання, які вирішуються на рівні розроблення моделі контролю, стосуються характеристики його суб'єктів, об'єктів, мети і завдань та методичного забезпечення. Інформаційні питання охоплюють побудову інформаційної бази контролю: визначення джерел інформації, показників, за допомогою яких передбачається досліджувати об'єкти контролю.

Організаційно-інформаційна модель контролю є стислою характеристикою його суб'єктів та об'єктів, мети і завдань, інформаційної бази, методів і прийомів перетворення економічної інформації, узагальнення результатів контролю.

Організаційно-інформаційна модель контролю складається з п'яти взаємопов'язаних блоків:

1. **«Мета і завдання контролю»** - передбачає визначення мети контрольної діяльності та системи завдань, послідовне вирішення яких призведе до досягнення поставленої мети.
2. **«Об'єкти та суб'єкти контролю»** - характеризує об'єкти контрольної діяльності та основні параметри, за якими дані об'єкти підлягають дослідженню, а також суб'єкти контролю стосовно конкретних завдань, які належить виконати для досягнення мети контролю.
3. **«Інформаційна база контролю»** - визначає джерела утворення та види економічної інформації, за допомогою якої мають досліджуватися об'єкти контролю.
4. **«Методичне забезпечення контролю»** - передбачає характеристику методів та прийомів обробки економічної інформації.

5. «*Прийоми узагальнення та реалізації результатів контролю*» - характеризує завершальну стадію контролю, яка завершується прийняттям управлінських рішень щодо подальшого розвитку об'єктів контролю [16, с.41-42].

Побудова організаційно-інформаційної моделі ґрунтується на визначенні її як одного з прийомів формалізації контрольного процесу в управлінні необоротними активами підприємства. Організаційно-інформаційна модель контролю ефективності використання необоротних активів є стислою характеристикою контрольного процесу щодо суб'єктів і об'єктів дослідження, системи показників, які визначають параметри об'єктів, інформаційного та методичного забезпечення [16, с.54].

Приблизну структуру організаційно-інформаційної моделі контролю ефективності використання необоротних активів наведено у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Структура організаційно-інформаційної моделі контролю ефективності використання необоротних активів

1. Мета і завдання контролю ефективності використання необоротних активів	
<i>1.1. Мета</i>	<i>1.2. Завдання</i>
<ul style="list-style-type: none"> • виявлення ступеню результативності їх використання, встановлення обсягів альтернативних доходів від їх використання, надання керівництву підприємства інформації про ефективність використання необоротних активів. 	<ul style="list-style-type: none"> • аналіз відображення необоротних активів у звітності підприємства; • контроль операцій з необоротними активами; • аналіз та діагностика використання необоротних активів в діяльності господарюючих суб'єктів.
2. Об'єкти і суб'єкти контролю ефективності використання необоротних активів	
<i>2.1. Об'єкти</i>	<i>2.2. Суб'єкти</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Необоротні активи в цілому та за окремими складовими • Операції з необоротними активами • Документація 	<ul style="list-style-type: none"> • Вищі посадові особи підприємства • Економічні служби підприємства • Керівники виробничих підрозділів • Власники та акціонери • Зовнішні користувачі інформації • Аудиторські фірми
3. Інформаційне забезпечення контролю ефективності використання необоротних активів	
<i>3.1. Зовнішня інформація</i>	<i>3.2. Внутрішня інформація</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Правова • Нормативна • Довідкова 	<ul style="list-style-type: none"> • Планова • Фактографічна

Продовження табл. 2.1

4. Методичні прийоми обробки первинної (вхідної) інформації	
<i>4.1. Загальнонаукові</i>	<i>4.2. Спеціальні</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Аналіз • Синтез • Індукція • Дедукція • Аналогія • Моделювання • Абстрагування • Конкретизація • Системний аналіз • Функціонально-вартісний аналіз 	<ul style="list-style-type: none"> • Документальні (інформаційне моделювання, дослідження документів, дослідження господарських операцій, камеральні перевірки, нормативно-правова перевірка) • Розрахунково-аналітичні (економічний аналіз, статистичні розрахунки, економіко-математичні методи) • Органолептичні (інвентаризація, контрольні заміри робіт, вибіркові спостереження, технічний контроль, службове розслідування, анкетування, експеримент)
5. Узагальнення і реалізація результатів контролю ефективності використання необоротних активів	
<i>5.1. Узагальнення результатів</i>	<i>5.2. Реалізація результатів</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Документування результатів проміжного контролю • Групування недоліків • Аналітичне групування • Систематичний виклад в акту ревізії 	<ul style="list-style-type: none"> • Прийняття рішень за результатами контролю • Контроль виконання прийнятих рішень • Облік результатів контролю • Звітність з контрольно-ревізійної роботи

Послідовна реалізація елементів організаційно-інформаційної моделі контролю ефективності використання необоротних активів підприємства за відсутності надзвичайних обставин забезпечує досягнення поставленої мети.

На особливу увагу заслуговує інформаційна компонента наведеної вище моделі. Детальну характеристику зовнішньої та внутрішньої інформації контролю ефективності використання необоротних активів розглянута в пункті 2.1.

Важливим елементом організаційно-інформаційної моделі є методичне забезпечення контролю ефективності використання необоротних активів підприємства. Методичні прийоми обробки економічної інформації, які включено до організаційно-інформаційної моделі контролю, дозволяють дослідити ступінь ефективності використання необоротних активів підприємства.

Послідовність контролю ефективності використання необоротних активів визначається потребою поетапного розкриття економічної інформації відповідно до його мети і завдань, характеристику яких наведено в організаційно-інформаційної моделі.

Висновки до розділу 2

Питання обліку, аналізу та контролю необоротних активів досить суттєво висвітлено у нормативних документах, але дане питання розглядається у більшості випадків лише з точки зору бухгалтерського та податкового обліку придбання, використання та ліквідації. А щодо питання контролю ефективності використання необоротних активів, то кожне підприємство вирішує ці питання самостійно.

Дослідивши організаційно-економічну характеристику ТОВ «Самбірська птахофабрика», можна сказати, що підприємство характеризується абсолютною фінансовою стійкістю, достатньою ліквідністю і платоспроможністю, а також нормальною рентабельністю.

Одним із засобів формалізації контролю суб'єктів господарювання є розробка організаційно-інформаційної моделі.

РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

3.1. Оцінка організації контролю ефективності використання необоротних активів на підприємстві

Нові умови розвитку ринкової економіки, зміна організаційних структур управління товариствами щодо підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання зумовлюють реорганізацію стилю та методів управління, зокрема, зміну організації систем внутрішньогосподарського контролю за діяльністю підприємства. Саме внутрішньогосподарський контроль ТОВ «Самбірська птахофабрика» сприяє збереженню ресурсів та зниженню витрат, формуванню надійної інформаційної основи для прийняття ефективних управлінських рішень.

Необхідність посилення контролю за необоротними активами ТОВ «Самбірська птахофабрика» обумовлюється зростанням нестабільності зовнішнього середовища та ускладненням системи управління необоротними активами, що потребують механізму координації внутрішнього контролю; переміщенням акценту з контролю минулих подій на аналіз майбутнього; необхідністю безперервного відстеження змін та динаміки виробничого потенціалу ТОВ «Самбірська птахофабрика»; необхідністю мінімізації ризиків в управлінні необоротними активами та оцінці необоротних активів для визначення амортизаційної політики.

Як показує практична діяльність ТОВ «Самбірська птахофабрика», основною проблемою внутрішньо-господарського контролю є те, що він обмежується інформацією, що надана системою ретроспективного бухгалтерського обліку. Ведення внутрішньогосподарського контролю ТОВ «Самбірська птахофабрика» покладено як на головного бухгалтера, так і на всю бухгалтерію в цілому. Організаційна структура служби контролю ТОВ «Самбірська птахофабрика» представлена на рис. 3.1.

Рис. 3.1 Організаційна структура служби контролю ТОВ «Самбірська птахофабрика»

Система внутрішньогосподарського контролю ТОВ «Самбірська птахофабрика» поділяється на: попередній; поточний; наступний.

Попередній контроль за рухом необоротних активів передуює здійсненню фінансово-господарської операції або процесу, тобто він здійснюється до факту операції. Це надає можливість заздалегідь обґрунтувати економічну доцільність та вірогідність тієї чи іншої господарської операції, своєчасно усунути виявлені недоліки, запобігти недоцільним витратам, безгосподарності і марнотратству.

Поточний контроль здійснюється на стадії завершення господарських чи фінансових операцій на певних ділянках виробництва, зберігання та реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Наступний контроль здійснюється відповідно до Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю

в Україні» шляхом проведення ревізій і тематичних перевірок фінансово-господарської діяльності ТОВ «Самбірська птахофабрика».

На відміну від попереднього і поточного, наступний контроль передбачає перевірку господарських операцій після їх здійснення.

Контроль руху необоротних активів проводиться з метою встановлення законності, правильності та своєчасності оформлення їх у процесі поточної господарської діяльності ТОВ «Самбірська птахофабрика». На основі актів приймання-передачі основних засобів (ф. № 03-1) встановлюється джерело їх надходження. В результаті можуть бути виявлені об'єкти, що не значилися у бухгалтерському обліку.

При встановленні достовірності відображення в обліку необоротних активів, контролер визначає відповідність залишків на синтетичних рахунках, що відображені у Головній книзі, аналогічним даним аналітичного обліку та бухгалтерського Балансу підприємства. Якщо будуть виявлені розбіжності, контролер встановлює причини і рекомендує підприємству провести інвентаризацію необоротних активів.

Контролеру слід ознайомитися з обліковою політикою ТОВ «Самбірська птахофабрика» щодо обліку необоротних активів, нарахування амортизації, дотримання порядку обліку витрат на ремонт основних засобів. Перевірка первинного обліку необоротних активів зводиться до встановлення контролером дотримання підприємством затверджених Наказом Держкомстату України типових форм первинних документів. За всіх випадків надходження необоротних активів на підприємство повинен бути складений Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів.

Перевірці також підлягає правильність документального оформлення тих необоротних активів, що передані в експлуатацію. Вони повинні бути зареєстровані за матеріально відповідальними особами, що підтверджено їх інвентарним списком (ф. № 03-9). Контролер встановлює правильність документального оформлення (внутрішнього переміщення) необоротних активів від однієї матеріально відповідальної особи до іншої на основі внутрішніх

накладних. Контролер повинен встановити виробничу необхідність переміщення активів та понесені витрати, пов'язані з цим, винних осіб при недоцільності (несвоєчасності) переміщення, своєчасність відображення записів про переміщення основних засобів в інвентарних картках у розрізі матеріально відповідальних осіб та їх оприбуткування.

Правильність оформлення вибуття необоротних активів ТОВ «Самбірська птахофабрика», що має місце внаслідок фізичного та морального зносу та непридатності для подальшого використання має бути оформлено також Актом на списання основних засобів (ф. № 03-3), Актом на списання автотранспортних засобів (ф. № 03-4), Актом про установку, пуск та демонтаж будівельних машин (ф. № 03-5), Актом на списання основних засобів (ф. № 03-3), Актом на списання виробничого і господарчого інвентарю (ф. № 126). Операції щодо надходження матеріальних необоротних активів аудитор перевіряє з огляду на дотримання правил оформлення актів введення їх у використання шляхом капітальних інвестицій або актів приймання-передачі, а також правильності відображення таких господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку.

Особливо уважно перевіряються операції щодо оприбуткування безоплатно отриманих необоротних активів на ТОВ «Самбірська птахофабрика». Контролер повинен перевірити, що б безоплатно отримані необоротні активи були оприбутковані підприємством як збільшення додаткового капіталу наступною кореспонденцією:

Дт 15 «Капітальні інвестиції» (за відповідними субрахунками)

Кт 424 «Безоплатно тримані необоротні активи»

Контролером перевіряються факти придбання підприємством основних засобів у фізичних осіб, адже такі операції оформляються письмовим договором купівлі-продажу із зазначенням паспортних даних продавця на суму, сплачену фізичній особі за придбані активи. При цьому перевіряють наступні операції:

Д-т 377 «Розрахунки з іншими дебіторами»

К-т 311 «Поточні рахунки в національній валюті»;

Д-т 15 «Капітальні Інвестиції»

К-т 377 «Розрахунки з іншими дебіторами»;

Д-т 10 «Основні засоби»

К-т 15 «Капітальні інвестиції».

Контроль операцій, які відображують надходження основних засобів, потребує уваги щодо правильності формування первісної вартості об'єкта. Незалежно від того, чи були основні засоби в експлуатації, вони оприбутковуються підприємством за первісною (справедливою) вартістю. З метою визначення правильності встановлення підприємством первісної вартості основних засобів контролер перевіряє накопичення рахунку 15 «Капітальні інвестиції», оскільки на ньому виявляється балансова інвентарна вартість придбаного об'єкту, за якою він приймається на облік наступною кореспонденцією:

Д-т 10 «Основні засоби»

К-т 15 «Капітальні Інвестиції».

Несвоєчасне оприбуткування необоротних активів ТОВ «Самбірська птахофабрика» призводить до недонарахування амортизації, а отже до невірного розрахунку собівартості продукції (робіт, послуг). Своєчасність оприбуткування в обліку основних засобів визначається порівнянням дат оприбуткування у Журналі-ордері №13 із датами, що зазначені в актах приймання-передачі основних засобів (ОЗ-1). Аудиторська перевірка поширюється також на операції, пов'язані з вибуттям необоротних активів: у разі безоплатної передачі їх з балансу на баланс за рішенням органів управління базового підприємства, ліквідації у зв'язку з повним зносом необоротного активу, продажу зайвих і непотрібних, нестач, виявлених інвентаризацією та перевірками, внесків до статутного капіталу, передаванні в довгострокову оренду, у разі стихійного лиха, екстремальних ситуацій тощо. Із балансу ТОВ «Самбірська птахофабрика» можуть бути списані будівлі, споруди, машини та інші основні засоби, якщо вони стали непридатними внаслідок фізичного зносу, стихійного лиха, морального старіння або у зв'язку з будівництвом, розширенням, реконструкцією та технічним їх переоснащенням.

Особливість контролю операцій з ліквідації основних засобів ТОВ «Самбірська птахофабрика» полягає в тому, що перевіряючий повинен

переконатись у правильності виявленого фінансового результату від ліквідації недоамортизованої частини основних засобів. Контролер з'ясовує, чи була створена за наказом керівника ТОВ «Самбірська птахофабрика» постійно діюча комісія для списання основних засобів, у якому складі і чи є в актах підписи членів комісії та мотивація доцільності списання. Останнє обумовлено тим, що інколи основні засоби передчасно списуються через недбале зберігання, порушення правил експлуатації, з метою привласнення, заміни нових об'єктів необоротних активів старими. Для виявлення доцільності списання необоротних активів контролер порівнює дані наявних актів на списання з даними Інвентарних карток та інвентарними списками комісії, а також перевіряє усі записи, що були зроблені в бухгалтерському обліку від надходження до вибуття об'єкту необоротних активів. Після цього перевіряє правильність визначення фінансового результату діяльності ТОВ «Самбірська птахофабрика» від списання необоротних активів як різницю між первісною вартістю об'єкту, що ліквідується, та сумою нарахованого зносу в період використання з урахуванням додатково понесених витрат, пов'язаних із ліквідацією.

Перевіряють також оприбуткування товарно-матеріальних цінностей, що одержані від ліквідації необоротних активів. У разі списання обладнання й транспортних засобів, які вибули в результаті аварії, до акта про ліквідацію має додаватися копія акта про аварію із з'ясуванням причин, що викликали аварію, і вжитих заходів щодо винних осіб. Контролер перевіряє подані до затвердження акти на списання необоротних активів, та звіряє їх дані з технічними паспортами та проектами, отриманими у процесі перевірки об'єктів у натуральному вигляді. Результати перевірки достовірності списання основних засобів відображуються у накопичувальній відомості систематизації виявлених фактів порушень діючого порядку списання основних засобів ТОВ «Самбірська птахофабрика». Така відомість має бути підписана аудитором, керівником і головним бухгалтером ТОВ «Самбірська птахофабрика».

На закінчення аудиторської перевірки руху необоротних активів, контролер встановлює достовірність даних синтетичного й аналітичного обліку. З цією метою

проводить перевірку організації аналітичного обліку основних засобів, яку починають із встановлення матеріально відповідальних осіб і наявності укладених з ними договорів про повну індивідуальну матеріальну відповідальність. Якщо такі договори відсутні, контролер рекомендує керівництву ТОВ «Самбірська птахофабрика» їх укласти.

Отже, рівень контролю операцій з необоротними активами ТОВ «Самбірська птахофабрика» оцінюється як високий, проте він обмежується інформацією, що надана системою ретроспективного бухгалтерського обліку, тому існує об'єктивна необхідність вдосконалення організації контролю саме ефективності їх використання.

3.2. Аналіз ефективності використання необоротних активів

Аналіз ефективності використання необоротних активів підприємства здійснюється за наступними етапами:

I етап – побудова системи коефіцієнтів;

II етап – обґрунтування критеріїв оцінки показників;

III етап – визначення аналітичного періоду;

IV етап – розрахунок показників ефективності використання необоротних активів на початок і кінець звітної періоду (або на кінець кожного року, що входить в аналітичний період);

V етап – оцінка динаміки показників ефективності використання необоротних активів протягом звітної періоду;

VI етап – визначення впливу зміни показників ефективності використання необоротних активів на обсяг реалізації та чистого прибутку підприємства;

VII етап – кількісне обчислення резервів збільшення обсягу реалізації та рентабельності підприємства за рахунок підвищення ефективності використання необоротних активів;

VIII етап – загальна оцінка ефективності використання необоротних активів.

Досліджуючи необоротні активи, значну увагу слід приділяти основним засобам, оскільки саме вони забезпечують потужність виробничої діяльності підприємства.

Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами здійснюється за напрямками:

- ✓ аналіз складу та структури основних засобів;
- ✓ аналіз оновлення основних засобів;
- ✓ аналіз технічного стану основних засобів.

Оцінимо склад, структуру та динаміку основних засобів ТОВ «Самбірська птахофабрика» (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Оцінка складу, структури та динаміки основних засобів ТОВ «Самбірська птахофабрика» за період 2014-2018 рр.

Найменування основних засобів	2014 рік		2015 рік		2016 рік		2017 рік		2018 рік	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. Виробничого призначення:	268683	100	269101	100	226857	100	339587	100	337719	100
будівлі та споруди	54425	20,3	57517	21,4	54753	24,1	67771	20,0	69325	20,5
машини та обладнання	209513	78,0	208080	77,3	169901	74,9	268218	79,0	263354	78,0
інші	4745	1,8	3504	1,3	2203	1,0	3598	1,1	5040	1,5
2. Невиробничого призначення:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Усього	268683	100	269101	100	226857	100	339587	100	337719	100

Найменування основних засобів	Абсолютне відхилення, тис.грн.				Відносне відхилення, %			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
<i>I</i>	12	13	14	15	16	17	18	19
1. Виробничого призначення:	418	-42244	112730	-1868	0,16	-15,70	49,69	-0,55
будівлі та споруди	3092	-2764	13018	1554	5,68	-4,81	23,78	2,24
машини та обладнання	-1433	-38179	98317	-4864	-0,68	-18,35	57,87	-1,85
інші	-1241	-1301	1395	1442	-26,15	-37,13	63,32	28,61
2. Невиробничого призначення:	0	0	0	0	-	-	-	-
Усього	418	-42244	112730	-1868	0,16	-15,70	49,69	-0,55

Протягом всього періоду, що аналізується, структура основних засобів не зазнавала суттєвих змін (рис. 3.2). Найбільшу питому вагу у структурі основних засобів займають машини та обладнання (78%), що у грошовому еквіваленті становить 263354 тис. грн. На другому місці – будівлі та споруди, їх частка становить 20,5% (69325 тис. грн.). Слід зазначити, що всі основні засоби підприємства – виробничого призначення.

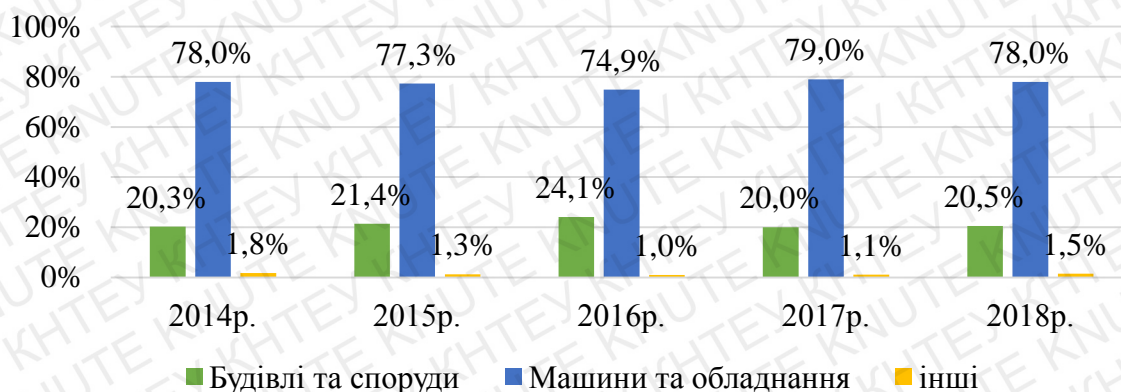

Рис. 3.2 Динаміка структури основних засобів ТОВ «Самбірська птахофабрика» за період 2014-2018 рр.

Для характеристики забезпеченості підприємства основними засобами використовують показники фондозабезпеченості, який показує скільки основних засобів припадає на одного працівника підприємства та технічної озброєності праці, що відображає, яка вартість активної частини основних засобів припадає на одного працівника [45, с. 355]. Проаналізуємо ці показники в динаміці та вплив факторів на їх зміну (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Динаміка показників забезпечення основними засобами ТОВ «Самбірська птахофабрика» за період 2014-2018 рр.

Показники	Роки				
	2014	2015	2016	2017	2018
<i>I</i>	2	3	4	5	6
Середньорічна вартість основних засобів, тис.грн	271492	268892	247979	283222	338653
Середньооблікова чисельність працівників, ос.	778	795	779	748	818
Середньорічна вартість активної частини основних засобів, тис.грн	215150	208797	188991	219060	265786
Фондозабезпеченість	348,96	338,23	318,33	378,64	414,00
Технічна озброєність праці	276,54	262,64	242,61	292,86	324,92

Продовження табл.3.2

Показники	Абсолютний приріст				Темп приросту, %			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
<i>I</i>	7	8	9	10	11	12	13	14
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн	-2600	-20913	35243	55431	-0,96	-7,78	14,21	19,57
Середньооблікова чисельність працівників, ос.	17	-16	-31	70	2,19	-2,01	-3,98	9,36
Середньорічна вартість активної частини основних засобів, тис. грн	-6353	-19806	30069	46727	-2,95	-9,49	15,91	21,33
Фондозабезпеченість	-10,73	-19,90	60,31	35,36	-3,08	-5,88	18,95	9,34
Технічна озброєність праці	-13,90	-20,03	50,25	32,06	-5,03	-7,63	20,71	10,95

У звітному році фондозабезпеченість одного працівника збільшилась на 35,36 тис.грн. При цьому за рахунок збільшення середньорічної вартості основних засобів на 55431 тис. грн, фондозабезпеченість зросла на 74,11 тис. грн; а за рахунок збільшення середньооблікової чисельності працівників на 70 осіб, фондозабезпеченість знизилась на 38,74 тис. грн.

У звітному році технічна озброєність одного працівника збільшилась на 32,06 тис.грн. При цьому за рахунок збільшення середньорічної вартості активної частини основних засобів на 46726,5 тис. грн, технічна озброєність зросла на 62,47 тис. грн; а за рахунок збільшення середньооблікової чисельності працівників на 70 осіб, технічна озброєність знизилась на 30,41 тис. грн.

Таким чином, у 2018 р. підприємство було найбільш забезпечено основними засобами, порівняно з попередніми роками, про що свідчить значне зростання показників фондозабезпеченості та технічної озброєності.

Отже, підприємство характеризується достатнім рівнем забезпеченості необоротними активами.

Оцінимо ефективність використання основних засобів ТОВ «Самбірська птахофабрика» (табл. 3.3).

**Динаміка показників ефективності використання необоротних активів
ТОВ «Самбірська птахофабрика» за період 2014-2018 рр.**

Показники	Роки				
	2014	2015	2016	2017	2018
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	978530	1352505	2317817	2274432	2300601
Чистий прибуток, тис. грн	28076	22	271407	234599	109082
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн	271492	268892	247979	283222	338653
Фондовіддача	3,6043	5,0299	9,3468	8,0306	6,7934
Фондомісткість	0,2774	0,1988	0,1070	0,1245	0,1472
Рентабельність основних засобів	0,1034	0,0001	1,0945	0,8283	0,3221

Показники	Абсолютний приріст				Темп приросту, %			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
<i>1</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	<i>14</i>
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	373975	965312	-43385	26169	38,22	71,37	-1,87	1,15
Чистий прибуток, тис. грн	-28054	271385	-36808	-125517	-99,92	1233568,18	-13,56	-53,50
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн	-2600	-20913	35243	55431	-0,96	-7,78	14,21	19,57
Фондовіддача	1,4257	4,3169	-1,3163	-1,2372	39,55	85,82	-14,08	-15,41
Фондомісткість	-0,0786	-0,0918	0,0175	0,0227	-28,34	-46,19	16,39	18,21
Рентабельність основних засобів	-0,1033	1,0944	-0,2662	-0,5062	-99,92	1337608,05	-24,32	-61,11

Протягом всього періоду, що аналізується, спостерігається тенденція до підвищення показника фондовіддачі. Збільшення фондовіддачі основних засобів свідчить про підвищення ефективності їх використання, що є позитивним явищем в економіці підприємства. Основними шляхами підвищення фондовіддачі основних засобів є збільшення обсягу виробництва валової (товарної) продукції за

рахунок більш інтенсивного їх використання і зниження середньорічної вартості цих активів за рахунок ліквідації зношених, малопродуктивних та невикористаних у виробництві основних засобів.

Оберненим показником до фондівдачі є показник фондомісткості. Даний показник відповідно зменшувався протягом досліджуваного періоду, що також є позитивною тенденцією.

Рентабельність основних засобів характеризує величину чистого прибутку, яку приносить кожна гривня основних засобів підприємства. Протягом досліджуваного періоду спостерігається негативна тенденція до зниження даного показника.

3.3. Методика контролю ефективності використання необоротних активів

Під контролем ефективності необоротних активів розуміється перевірка економічності, продуктивності і результативності використання необоротних активів в діяльності підприємства для реалізації поставлених перед ним цілей.

Метою контролю ефективності необоротних активів є виявлення ступеню результативності їх використання, встановлення обсягів альтернативних доходів від їх використання, надання керівництву підприємства інформації про ефективність використання необоротних активів.

Об'єктом контролю ефективності є економічна діяльність підприємства, що відображена в первинних документах, бухгалтерській звітності та облікових регістрах. До цілей контролю ефективності використання необоротних активів можна віднести:

1. визначення раціональності використання необоротних активів через результативність діяльності підприємства;
2. виявлення втрачених можливостей використання необоротних активів;
3. визначення рівня ефективності реалізації контролю за використанням необоротних активів впродовж всього життєвого циклу підприємства.

Найголовнішими завданнями контролю ефективності використання необоротних активів є: аналіз відображення необоротних активів у звітності підприємства; контроль операцій з необоротними активами; аналіз та діагностика використання необоротних активів в діяльності господарюючих суб'єктів.

На методику контролю ефективності використання необоротних активів впливають ряд чинників. Насамперед, особливість об'єкту обліку і контролю, вартісна оцінка та ефективність використання конкретного об'єкту необоротного активу. Оскільки контроль має здійснювати на користь власника – контроль ефективності використання необоротних активів, насамперед, передбачає вивчення надходження економічних вигод у майбутньому від використання конкретного об'єкту необоротних активів.

Під час проведення контролю за використанням необоротних активів особливого значення набуває перевірка якості наданої інформації щодо необоротних активів, дотримання чинного законодавства і складання підсумкових результативних документів з даного питання. Обсяги контролю ефективності необоротних активів визначається системою обліку та внутрішнього контролю підприємств, а також оцінкою ризиків контролю, що дає можливість визначити типи потенційних помилок, фактори ризику, методи перевірки.

Невід'ємною складовою під час проведення контролю ефективності використання необоротних активів є етика контролера. Вона визначає необхідність виконання певних фундаментальних принципів етики, яких має дотримуватись контролер. Правила етики вимагають відповідності роботи контролера стандартам і нормативам бухгалтерського обліку і контролю.

Поряд з етичним виконанням обов'язків, контролер не може виходити за межі покладених на нього повноважень. Контролер має право:

- самостійно визначати форми і методи контролю на основі чинного законодавства, існуючих норм і стандартів, умов договору із замовником, професійних знань та досвіду;
- отримувати необхідні документи, які мають відношення до обліку та контролю необоротних активів;

– отримувати необхідні пояснення в письмовій або усній формі від керівництва та працівників замовника тощо.

Контроль ефективності використання необоротних активів слід виконувати у певній послідовності, що визначає своєрідну методику його проведення. Процес контролю можна умовно поділити на три етапи:

- 1) організаційно-підготовча стадія;
- 2) технологічна стадія;
- 3) результативна стадія (рис. 3.3).

Кожна із стадій деталізується реалізацією конкретних завдань та виконанням певних дій.

Рис. 3.3. Стадії контролю ефективності використання необоротних активів (розроблено автором на основі [34])

На першій, організаційно-підготовчій стадії, перш за все необхідно визначити конкретних осіб, що будуть здійснювати контроль ефективності та сформувати відповідні групи контролерів. На даній стадії необхідним є забезпечення отримання загальної інформації про підприємство, що перевіряється для того, щоб зробити висновок про достовірність звітності, з'ясувати специфіку

діяльності і галузеві особливості підприємства, його виробничі, фінансові та інші зв'язки. Визначення специфіки необоротних активів передбачає збір інформації про необоротні активи, що використовуються та формування загальної картини щодо ролі та місця необоротних активів в діяльності контролюваного підприємства.

Запорукою ефективного здійснення контролю за використанням необоротних активів є розподіл повноважень та обов'язків між учасниками даного процесу, що забезпечується складанням програми перевірки та закріпленням певних функцій за кожним контролером. Таким чином забезпечується база для проведення контролю ефективності використання необоротних активів, виявлення потреб в розвитку та вдосконалення такого використання, які б відображали реалії та вимоги сучасного бізнесу.

Усі виявлені відхилення та результати проведеного контролю мають бути зафіксовані. Отримані дані щодо використання необоротних активів оформлюються відповідними документами. Причому вони можуть бути довільної, але зрозумілої форми. Це можуть бути розроблені контролерами документи, які містять схеми, графіки, таблиці, або простий текст. Оскільки контроль ефективності на меті має виявлення проблемних питань використання необоротних активів та надання пропозицій щодо їх вирішення, то результати мають бути оформлені таким чином, щоб без усіляких труднощів зрозуміти їх. До того ж наочне сприйняття інформації набагато ефективніше, аніж усне. Саме тому перед початком контрольних дій необхідно розробити робочі документи, в яких крок за кроком будуть відображені усі результати перевірки.

Друга, технологічна стадія передбачає вивчення середовища, де використовуються необоротні активи та контроль їх правильного бухгалтерського відображення. Контролери вивчають об'єкти необоротних активів і документи, які підтверджують право власності на них; перевіряють дані реєстрів обліку необоротних активів та звіряють їх по рахункам Головної книги; перевіряють первинні документи по руху необоротних активів з метою підтвердження наявності всіх необхідних реквізитів, достовірності арифметичних розрахунків і

відповідності здійснюваних операцій діючому законодавству; аналізують правильність нарахування амортизації необоротних активів та достовірність відображення її на рахунках бухгалтерського обліку. На даному етапі контролер знайомиться з основними положеннями облікової політики організації, які розкривають методологію обліку необоротних активів:

- способами нарахування амортизаційних відрахувань (в цілому або по кожному виду необоротних активів);
- переліками об'єктів необоротних активів, по яким не здійснюється нарахування амортизації;
- затвердженими організацією формами первинних документів для обліку необоротних активів;
- строками проведення інвентаризації необоротних активів;
- документообігом по обліку необоротних активів;
- переліком рахунків та субрахунків, які використовуються для обліку операцій з необоротними активами.

Результативна стадія контролю ефективності використання необоротних активів передбачає комплексний аналіз ефективності управління необоротними активами, формування аналітичних результативних документів, формування проектів управлінських рішень щодо коригування облікової політики в частині обліку та контролю використання необоротних активів. Використання результатів проведеного контролю ефективності передбачає розробку рекомендації індивідуального та загального вдосконалення обліку та контролю необоротних активів з урахуванням цілей розвитку бізнесу в цілому.

Важливим питанням при комплексному аналізі ефективності використання необоротних активів для будь-якого підприємства є визначення резервів збільшення обсягу виробництва за рахунок залучення даного виду активів. Яскравим прикладом з цього приводу є купівля підприємством певних комп'ютерних програм, наприклад, для ведення бухгалтерського обліку. За рахунок комп'ютеризації обліку у підприємства зменшується потреба в робітниках бухгалтерії, тому що їх кількість можна звести до мінімуму за рахунок того, що

даний необоротний актив допоможе сконцентрувати усі напрямки ведення обліку в одній програмі, яку веде мінімальна кількість робітників. В свою чергу зменшення бухгалтерського персоналу дає змогу зекономити на витратах на заробітну плату та взагалі зменшити витрати на виробництво продукції. Отже, різниця у фондах оплати праці після та до впровадження нової програми і буде нашим резервом для збільшення обсягів виробництва.

Також комп'ютеризація підприємства може допомогти зекономити час управлінського персоналу. Вона підвищить швидкість отримання тієї чи іншої інформації про діяльність підприємства, про потребу у залученні тих чи інших факторів виробництва, визначити потребу у клієнтах, зменшить час та витрати на їх пошук. Тобто резервами збільшення обсягу виробництва у цьому випадку є зменшення витрат на управління процесом виробництва та реалізації продукції.

Ще одним шляхом економії коштів підприємства є введення новітніх технологій. Це допоможе зменшити витрати на послуги найманої праці, зменшити витрати часу та матеріальні витрати, а всі заощаджені кошти спрямувати на розширення виробництва продукції.

Тому правильна організація та проведення аналізу використання необоротних активів допоможе отримати очікувані позитивні показники їх використання та оптимізувати витрати для розширення обсягу виробництва продукції. Для вирішення проблемних питань, пов'язаних з використанням необоротних активів, під час проведення аналізу ефективності необхідно:

1. В повному обсязі забезпечити інформацією аналітиків при проведенні аналізу, оскільки від цього залежить глибина та точність дослідження використання господарюючими суб'єктами необоротних ресурсів.

2. Насамперед здійснити аналіз структури та динаміки, аналіз наявності та руху, аналіз ефективності, аналіз ліквідності необоротних активів, визначити резерви підвищення обсягів виробництва. Можливі й інші етапи проведення аналізу ефективності управління необоротними активами. Їх вибір та здійснення визначаються особами, які його здійснюють і в залежності від мети, поставленої

перед аналітиками порядок та стадії аналізу необоротних активів можуть змінюватися.

3. Дотримуватися системного підходу при аналізі використання необоротних ресурсів підприємства, оскільки лише системний підхід дозволить найоптимальніше та найефективніше забезпечити наявність та рух необоротних активів на підприємстві. Системне дослідження необоротних активів, дозволяє розглянути їх як певну множину елементів, взаємозв'язок яких обумовлює цілісні властивості цієї множини. Основний акцент робиться на виявленні множини зв'язків і відношень, які мають місце як у середині об'єкта, так і у його відношеннях з зовнішнім оточенням. Властивості необоротних активів як цілісної системи визначаються не стільки додаванням властивостей окремих його елементів, як властивостями їх структури, особливими системоутворюючими та інтеграційними зв'язками. Ще одним завданням, яке має бути вирішене на третьому етапі є характеристика типових помилок підприємства з метою надання рекомендацій для їх усунення. Типовими помилками підприємства є:

- неправомірне включення господарських засобів до складу необоротних активів об'єкта обліку (наприклад, прийняття до обліку матеріальних носіїв з результатами інтелектуальної діяльності, не виключних прав на користування результатами інтелектуальної власності);
- неправильне формування первісної вартості об'єкта необоротних активів;
- необґрунтоване визначення строку корисного використання необоротних активів;
- неправильне нарахування амортизації по об'єктам необоротних активів;
- відсутність первинних документів чи оформлення їх з порушенням встановлених вимог;
- відсутність аналітичного обліку;
- не проводиться інвентаризація необоротних активів перед складанням річної бухгалтерської звітності або не дотримуються строки проведення інвентаризації, встановлених положеннями облікової політики;

– порушення методології відображення операцій вибуття необоротних активів тощо.

Звісно ж завершальним пунктом контролю ефективності є надання результуючого документу, в якому узагальнюються результати проведеного контролю та надаються рекомендації керівництву підприємства.

Висновки до розділу 3

Для забезпечення отримання прибутку, здійснення інноваційної діяльності, та ефективного ведення виробництва на підприємстві за допомогою створених невідчутних та відчутних необоротних активів необхідним є здійснення контролю їх ефективності. Удосконалено методику контролю ефективності використання необоротних активів, під якою розуміється перевірка економічності, продуктивності і результативності використання необоротних активів в діяльності підприємства для реалізації поставлених перед ним цілей. Вищенаведена методика складається з трьох стадій (організаційно-підготовча, технологічна, результативна) та дозволяє визначити ступінь результативності використання необоротних активів підприємства. За результатами контролю ефективності формуються незалежні висновки про ступінь результативності використання невідчутних та відчутних необоротних активів, ефективності рішень, прийнятих управлінцями та економічності використання витрачених на їх утримання та використання коштів.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Нові підходи щодо управління необоротними активами на макро- та мікрорівнях є умовою для розвитку економіки. Ефективне управління забезпечує інтеграцію всіх економічних процесів на підприємствах, підсилює їх адаптивність і конкурентоспроможність. У цьому контексті значним і суттєвим є підвищення ефективності управління необоротними активами загалом.

Мета випускної кваліфікаційної роботи полягала у дослідженні і вивченні методики контролю ефективності використання необоротних активів.

Для досягнення орієнтованої мети в роботі вирішені такі завдання:

- розкрито економічну сутність та значення необоротних активів;
- уточнено класифікацію необоротних активів підприємства;
- досліджено нормативну базу та спеціальну літературу з питань обліку та контролю необоротних активів;
- надано організаційно-економічну характеристику ТОВ «Самбірська птахофабрика»;
- розроблено організаційно-інформаційну модель контролю ефективності використання необоротних активів;
- здійснено аналіз ефективності використання та оцінено забезпеченість підприємства необоротними активами;
- удосконалено методику контролю ефективності використання необоротних активів.

Контроль ефективності використання необоротних активів на вітчизняних підприємствах перебуває тільки на стадії становлення і є перспективним видом контролю у сфері підприємництва. Можна виділити такі проблеми здійснення даного виду контролю: недосконалість законодавчої бази; проблематична оцінка необоротних активів; нерозуміння важливості контролю ефективності; відсутність кваліфікованих економістів.

На сьогодні не існує єдиного загальноприйнятого терміну необоротні активи, проте їх класифікація достатньо розроблена і досліджена.

Основна мета управління необоротними активами полягає у забезпеченні їх своєчасного оновлення та ефективного використання. Тому виникає необхідність контролю за ефективністю використання необоротних активів як важливих ресурсів підприємства.

Питання обліку, аналізу та контролю необоротних активів досить суттєво висвітлено у нормативних документах, але дане питання розглядається у більшості випадків лише з точки зору бухгалтерського та податкового обліку придбання, використання та ліквідації. А щодо питання контролю ефективності використання необоротних активів, то кожне підприємство вирішує ці питання самостійно.

Дослідивши організаційно-економічну характеристику ТОВ «Самбірська птахофабрика», можна сказати, що підприємство характеризується абсолютною фінансовою стійкістю, достатньою ліквідністю і платоспроможністю, а також нормальною рентабельністю.

Для забезпечення отримання прибутку, здійснення інноваційної діяльності, та ефективного ведення виробництва на підприємстві за допомогою створених невідчутних та відчутних необоротних активів необхідним є здійснення контролю їх ефективності. Удосконалено методику контролю ефективності використання необоротних активів, під якою розуміється перевірка економічності, продуктивності і результативності використання необоротних активів в діяльності підприємства для реалізації поставлених перед ним цілей. Вищенаведена методика складається з трьох стадій (організаційно-підготовча, технологічна, результативна) та дозволяє визначити ступінь результативності використання необоротних активів підприємства. За результатами контролю ефективності формуються незалежні висновки про ступінь результативності використання невідчутних та відчутних необоротних активів, ефективності рішень, прийнятих управлінцями та економічності витрачених коштів на їх утримання та використання.

Пропозиції та рекомендації з підвищення ефективності системи внутрішнього контролю з використання необоротних активів на ТОВ «Самбірська птахофабрика»:

- розподіл повноважень і відповідальності між працівниками з обов'язковим зазначенням повноважень у посадових інструкціях;
- перегляд облікової політики підприємства у частині обліку необоротних активів;
- дотримання основних етапів здійснення контролю необоротних активів;
- діагностика і прогнозування проблем;
- прогнозування діяльності;
- розробка нових стратегій безкризового господарювання;
- робота над створенням моделей підвищення ефективності виробництва.

Для посилення боротьби з нестачами і розкраданнями, неправильним оформлення первинної документації, помилковим нарахуванням амортизації необоротних активів, проведенням переоцінки тощо необхідно здійснювати внутрішньогосподарський контроль об'єднаними зусиллями всіх спеціалістів, керівників господарських підрозділів та бухгалтерських служб.

Підвищення ефективності контролю полягає не лише в його своєчасності, але й повноті операцій і процесів, розробці внутрішніх стандартів контролю.

Особливе значення має розробка методики організації внутрішнього контролю для підвищення рівня ефективності системи управління, забезпечення її гнучкості; розробка оптимальної моделі внутрішнього контрольного процесу; формування управлінської моделі та розподіл функцій посадових осіб.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436–IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755–VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435–IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996 – XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 №92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: наказ Міністерства фінансів України від 18.10.1999 №242 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»: наказ Міністерства фінансів України від 28.07.2000 №181 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00>
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»: наказ Міністерства фінансів України від 07.11.2003 № 617 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03>
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів»: наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2004 № 817 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05>
11. Положення про порядок консервації основних виробничих фондів підприємств: постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.1997 № 1183 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1183-97-п>
12. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 №291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>
13. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

14. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств [Електронний ресурс]: методичні рекомендації Центральної спілки споживчих товариств України від 28.07.2006. – Режим доступу: <http://www.uazakon.com/big/text892/pg1.htm>.

15. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003 № 561 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MF03270.html

16. Барабаш Н.С. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. / Н. С. Барабаш; Київський національний торговельно–економічний ун–т. – К. : КНТЕУ, 2005. – 396 с.

17. Барсукова М.А. Внеоборотные активы организаций потребительской кооперации и анализ их использования: автореф. дис. на соискание науч. степени канд. экон. наук: специальность 08.00.12 «Бухгалтерский учет и анализ хозяйственной деятельности» / М.А. Барсукова – Новосибирск, 2004. – 23 с.

18. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: учеб. курс / И. А. Бланк. – 2–е изд., перераб. и доп. – К. : Эльга : Ника–Центр, 2004. – 655 с.

19. Богданюк О. В. Значення необоротних активів у системі обігу капіталу сільськогосподарських підприємств [Електронний ресурс]. / О. В. Богданюк, С. М. Сумченко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Сер. : Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. - 2013. - Вип. 181(3). - С. 17-22. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau_econ_2013_181\(3\)_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau_econ_2013_181(3)_5).

20. Бондаренко Н. М. Організація внутрішньогосподарського контролю використання основних засобів на підприємстві / Н. М. Бондаренко, К. І. Бідняк // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. - 2015. - Т. 20, Вип. 1(1). - С. 157-161.

21. Бондаренко Н. М. Організація внутрішньогосподарського контролю використання основних засобів на вітчизняних підприємствах та шляхи його вдосконалення / Н. М. Бондаренко, Ю. К. Шачаніна // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. - 2017. - Вип. 23(3). - С. 119-122.

22. Будник А. М. Історичні аспекти формування поняття «необоротні активи» [Електронний ресурс]. / А. М. Будник, О. В. Лега // Молодий вчений. - 2014. - № 5(1). - С. 63-66. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2014_5\(1\)_17](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2014_5(1)_17).

23. Бутко А.Д. Теорія економічного аналізу: підручник / А. Д. Бутко; Київський національний торговельно-економічний ун-т. - К. : КНТЕУ, 2005. - 411с.

24. Ванкевич В.Е. Учетвнеоборотныхактивов и источниковихформирования: состояние и развитие: автореф. дис. на соискание наук, степени кандидата экономических наук / В.Е. Ванкевич. – Минск, 2007.

25. Гладчук О.О. Особливості застосування сучасних комп'ютерних технологій в економічному аналізі [Електронний ресурс]. / О. О. Гладчук // Інноваційна економіка. – 2013. – № 10. – С. 167–174. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2013_10_30.

26. Гуцаленко Л.В. Внутрішньогосподарський контроль: навч. посіб. / Л.В. Гуцаленко, М.М. Коцупатрий, У.О. Марчук – К: «Центр учбової літератури». – 2014. – 496 с.
27. Дем'янюк І. Методика управлінського аналізу раціональності використання необоротних активів у розрізі впливу на процес виробництва [Електронний ресурс]. / І. Дем'янюк // Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. – 2016. – Вип. 2. – С. 82–89. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/iacagc_2016_2_11.
28. Дерун І. А. Історичний розвиток формування економічної та облікової категорії «необоротні активи» [Електронний ресурс]. / І. А. Дерун // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2012. – № 4. – С. 141–145. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vbumb_2012_4_33.
29. Добродій К. О. Оцінка формування необоротних активів підприємства [Електронний ресурс]. / К. О. Добродій // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Економіка. – 2017. – Вип. 4. – С. 35–38. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2017_4_8.
30. ДоунсДж. Финансово-инвестиционный словарь / Дж. Доунс, Дж. ЭлиотГудман ; перевод 4-го, перераб. и доп. англ. изд. – М. : ИНФРА-М, 1997. — 586 с.
31. Жук О. С. Оцінка стану та структури активів підприємства [Електронний ресурс]. / О. С. Жук // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Економіка. - 2016. - Вип. 3. - С. 16-20. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2016_3_5.
32. Загородній А.Г. Фінансовий словник / А. Г. Загородній та ін; Національний банк України, Львівський банківський коледж. - 2.вид., випр. та доп. - Львів : Центр Європи, 1997. - 571 с.
33. Каліцун С. В. Сучасні вимоги до організації внутрішнього контролю на підприємстві [Електронний ресурс] / С. В. Каліцун // Алерта. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: http://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/News/Academy/2018/11/2018.11.22_ConfFinSys_Zbirnyk.pdf.
34. Кантаєва О.В. Контроль ефективності використання нематеріальних активів для прийняття управлінських рішень / О.В. Кантаєва, М.І. Бабіч. [Електронний ресурс]. – 2011. – №3 – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ptmbo/2011_3_1/19.pdf.
35. Колосок А. М. Підходи до визначення сутності необоротних активів підприємства та шляхи поліпшення їх використання [Електронний ресурс]. / А. М. Колосок, О. М. Петрук // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. – 2016. – Т. 21, Вип. 3. – С. 55–59. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2016_21_3_14.
36. Коноплицький В. Л. Економічний словник: тлумачно-термінологічний / В. А. Коноплицький, Г. І. Філіна. - К. : КНТ, 2007. - 577 с.
37. Кузнецов В. Великий словник бухгалтера: наукове видання / В. Кузнецов, О. Михайленко. – Х. : Фактор, 2005. – 532 с.

38. Куроченко О.В. Економіка від А до Я : понятійно-термінологічний словник / О. В. Куроченко та ін.; Міжрегіональна академія управління персоналом. - К. : Видавничий дім «Персонал», 2008. - 368 с.
39. Мельник Л. Г. Экономика и информация : экономика информации и информация в экономике : Экономический словарь / Л. Г. Мельник. – Сумы: ИД «Универсальная книга», 2005. – 384 с.
40. Міщук Г. Ю. Економічний аналіз: навч. посібник. / Г. Ю. Міщук, Т. М. Джигар, О. О. Шишкіна. – Рівне: НУВГП, 2017. – 156 с.
41. Мних Є.В. Фінансовий аналіз: підруч. для студентів ВНЗ / Є. В. Мних, Н. С. Барабаш ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : КНТЕУ, 2014. - 535 с.
42. Мочерний С.В. Економічна енциклопедія : у трьох томах. Т.2 / С.В. Мочерний та ін. – К. : Видавничий центр «Академія», 2001. — 848 с.
43. Нидлз Б. Принципы бухгалтерського учета / Б. Нидлз, Х. Андерсон, Д. Колдуэлл– М.: Финансы и статистика, 2004. – 496 с.
44. Новик І. В. Організація системи внутрішнього контролю на підприємстві / І. В. Новик //Наукові записки. – 2017. - № 2. – С. 188-196.
45. Осовська Г. В. Економічний словник / Г. В. Осовська, О. О. Юшкевич, Й. С. Завадський. - К. : Кондор, 2007. - 358 с.
46. Ошмарін Я.В. Облікове забезпечення амортизаційної політики підприємств АПК: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. економ. наук: спец. 08.06.04 «Бухгалтерський облік, аналіз і аудит» / Я. В. Ошмарін; Нац. аграр. ун-т. – К., 2008. – 20 с.
47. Поташкова, Н.Н. Конвергенция российского бухгалтерского учета внеоборотных активов с международными стандартами финансовой отчетности: автореф. дис. на соискание науч. степени кандидата эконом. наук / Н.Н. Поташкова – Саратов, 2007. – 17 с.
48. Пугаченко, О. Робочі документи внутрішнього контролю операцій з необоротними активами: прикладний аспект / О. Пугаченко, Т. Фоміна // Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації : міжнар. зб. наук. пр. - 2016. - Вип. 3. - С. 69-84.
49. Румянцева Е. Е. Новая экономическая энциклопедия / Е. Е. Румянцева. – М. : ИНФРА–М, 2005. – 724 с.
50. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. / Г. В. Савицька. – 3–те вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2007. – 668 с.
51. Семейон В. С. Поняття необоротних активів, їх класифікація та склад / В. С. Семейон // Вісник Житомирського державного технологічного університету: економічні науки. – 2009. – № 3 – С. 161–167.
52. Трофимчук В. Я. Оцінка діяльності та аналіз необоротних активів машинобудівних підприємств [Електронний ресурс]. / В. Я. Трофимчук // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2014. – № 797. – С. 316–324. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2014_797_45.
53. Тюхтій М. П. Місце і роль необоротних активів у системі кругообігу капіталу підприємства [Електронний ресурс]. / М. П. Тюхтій, В. О. Староверов //

Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2016. – Вип. 5(2). – С. 22–26. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/evzdia_2016_5\(2\)_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/evzdia_2016_5(2)_6).

54. Федорова В. А. Оцінка ефективності управління необоротними активами підприємства / В. А. Федорова, О. К. Булигіна // Економічний простір. - 2016. - № 112. - С. 177-185. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2016_112_19.

55. Яришко О. Аналіз проблем управління необоротними активами в економіці України [Електронний ресурс]. / О. Яришко, Є. Ткаченко, Я. Полулях // Економічний аналіз. – 2012. – Т. 11(2). – С. 392–396. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2012_11\(2\)_80](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2012_11(2)_80).

56. Improve internal controls over fixed assets (Part 2). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://icblog.firstreference.com/improve-internal-controls-over-fixed-assets-part-2/>.

57. The Lima Declaration (ISSAI 1). Approved at IXth Congress of INTOSAI, Lima/Peru 1977 ; INTOSAI Professional Standards Committee [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.issai.org/media/12901/issai_1_e.pdf.

ДОДАТКИ

Визначення поняття «необоротні активи»

Таблиця А.1

Погляди різних авторів на необоротні активи

№	Автор	Визначення поняття «необоротні активи»
1.	А.М. Будник, О.В. Лега	Необоротні активи – це сукупність майнових цінностей і нематеріальних прав, які беруть участь у виробництві продукції та наданні послуг, призначені не для перепродажу, корисний ефект від яких очікується отримувати тривалий час (більше одного року або операційного циклу) [22, с.65].
2.	В.Є. Ванкевич	Необоротні активи – довгострокові матеріальні і нематеріальні активи, більша частина яких бере участь у процесі виробництва продукції, робіт, послуг більше одного року і кругообігу засобів суб'єкта господарювання, що забезпечує приплив грошових засобів [24, с.7].
3.	А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк	Необоротні активи – сукупність майнових цінностей підприємства, які багаторазово беруть участь у процесі його господарської діяльності [32, с. 19].
4.	Дж. Доунс, Дж. Елліот Гудман	Необоротні активи – майнові цінності, конвертація яких у грошові кошти, продаж чи обмін під час виробничого циклу діяльності підприємства, який зазвичай складає один рік, не планується [30, с. 325].
5.	В.А. Коноплицький, Г.І. Філіна	Основний капітал – будівлі, машини і устаткування (за первісною і балансовою вартістю), вартість земельної власності, вкладання фінансового характеру (довгострокова, тобто понад один рік, дебіторська заборгованість, вкладення у неконсолідовані компанії, власні акції в портфелі), нематеріальні активи (торговельні знаки, патенти, ліцензії) [36, с. 194]
6.	В. Кузнецов, О. Михайленко	Необоротні активи – матеріальні та нематеріальні ресурси, які належать підприємству і забезпечують його функціонування, термін використання яких складає більше одного року чи операційного циклу [37, с. 320].
7.	О.В. Куроченко, М.А. Копнов	Основний капітал – частина капіталу, що вкладена у засоби виробництва [38, с. 157]
8.	Л.Г. Мельник	Основний капітал – узагальнюючий показник, який характеризує у грошовому вираженні весь капітал підприємства – як фізичний, так і грошовий. Основний капітал включає: довгострокові матеріальні цінності, капітальні вкладення (власні цінні папери, у т. ч. інших підприємств), нематеріальні активи [39, с. 195].
9.	С.В. Мочерний	Необоротні активи – матеріальні, нематеріальні та фінансові ресурси, термін корисного використання яких перевищує календарний рік (або операційний цикл) [42, с. 555].
10.	Е.Е. Румянцева	Необоротні активи характеризують сукупність майнових цінностей підприємства, які багаторазово приймають участь у процесі окремих циклів діяльності та переносять на продукцію використану вартість частинами [49, с. 13].

Продовження табл. А.1

11.	В.С. Семейон	Необоротні активи – це сукупність матеріальних і нематеріальних ресурсів та прав, які належать суб'єкту господарювання, беруть участь у виробничому процесі, переносять свою вартість на продукцію частинами та корисний ефект від використання яких очікується отримувати протягом періоду, який становить більше одного року [51, с. 166].
12.	Барсукова М.О.	Необоротні активи – це майнові цінності, які придбаються для тривалого користування у виробничій діяльності організації, які характеризуються продуктивністю, здатністю приносити дохід і можливістю контролю [17, с. 7].
13.	Поташкова Н.М.	Необоротні активи – активи, які виникають в результаті минулих подій, контролюються організацією, приносять організації економічну вигоду, мають надійну оцінку, і тривалий строк корисного використання яких визначається їх вкладом в дохід організації [47, с. 9].
14.	Яришко О., Ткаченко Є., Полулях Я.	Необоротні активи – активи, що використовуються підприємством у його діяльності протягом тривалого періоду часу (більше одного року або нормального операційного циклу, якщо він більше одного року) та від використання яких підприємство очікує отримати в майбутньому економічні вигоди [55, с. 392].

Рис. Б.1 Класифікація необоротних активів
Джерело: розроблено автором на основі [29, 42, 49, 50, 53]

Огляд нормативної бази з питань контролю необоротних активів підприємства

Таблиця В.1

Характеристика чинної нормативно – правової бази з теми дослідження

№ пор.	Нормативний документ	Питання, що розкривають окремі аспекти теми дослідження
1.	Господарський кодекс України	Поняття майна підприємства, в тому числі й необоротних активів, джерел їх формування тощо.
2.	Податковий кодекс України ст.138	Визначає податковий облік основних засобів та їх амортизації, відображення операцій із основними засобами у податковій звітності, правила обліку основних засобів, порядок розрахунку амортизації основних засобів, різниці, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів.
3.	Цивільний кодекс України	Регулюються особисті немайнові та майнові відносини.
4.	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»	Визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні.
5.	Закон України «Про затвердження типових форм первинного обліку»	Визначає типові форми первинної облікової документації з обліку необоротних активів.
6.	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	Визначаються мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів.
7.	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби, а також розкриття інформації про них у фінансовій звітності.
8.	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»	Визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про нематеріальні активи і незавершені капітальні інвестиції в нематеріальні активи та розкриття інформації про них у фінансовій звітності.
9.	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»	Визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про оренду основних засобів та її розкриття у фінансовій звітності.

Продовження табл. В.1

№ пор.	Нормативний документ	Питання, що розкривають окремі аспекти теми дослідження
10.	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»	Визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про основні засоби, утримувані для продажу, та групу активів, що належить до вибуття в результаті операції продажу, а також припинену діяльність та розкриття такої інформації у фінансовій звітності.
11.	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів»	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації щодо корисності основних засобів та її розкриття у фінансовій звітності.
12.	Положення про порядок консервації основних виробничих фондів підприємств	Визначає організаційні основи та встановлює єдиний порядок підготовки до консервації, проведення консервації та розконсервації основних засобів підприємств.
13.	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій	Визначає синтетичні рахунки та сферу застосування необоротних активів.
14.	Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій	Визначає основні рахунки та субрахунки обліку основних засобів та їх амортизації, кореспонденцію рахунків.
15.	Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів	Наведено класифікацію основних засобів, розписується облік їх надходження, а також облік основних засобів в оренді, облік амортизації, ремонту і поліпшення основних засобів, порядок проведення переоцінки, списання основних засобів і облік незавершених капітальних інвестицій. Додається докладна кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку операцій з основними засобами.

Фінансова звітність ТОВ «Самбірська птахофабрика»

Таблиця Г.1

Баланс (Звіт про фінансовий стан) за 2014 рік

<i>Актив</i>	<i>Код рядка</i>	<i>На початок звітнього періоду</i>	<i>На кінець звітнього періоду</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	83	17
первісна вартість	1001	581	581
накопичена амортизація	1002	498	564
Незавершені капітальні інвестиції	1005	25326	30414
Основні засоби:	1010	274301	268683
первісна вартість	1011	463208	487415
Знос	1012	188907	218732
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
Знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	73
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	299710	299187
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	86640	81435
Виробничі запаси	1101	81692	74234
Незавершене виробництво	1102	4581	7134
Готова продукція	1103	367	49
Товари	1104	0	18
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0

Продовження табл. Г.1

1	2	3	4
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	52043	102572
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	9655	8912
за виданими авансами	1135	9425	2554
з бюджетом	1136	2987	2507
у тому числі з податку на прибуток	1140	0	0
з нарахованих доходів	1145	0	0
із внутрішніх розрахунків	1155	208	150
Інша поточна дебіторська заборгованість	1160	0	0
Поточні фінансові інвестиції	1165	399	4996
Гроші та їх еквіваленти	1166	0	0
Готівка	1167	399	4996
Рахунки в банках	1170	0	20
Витрати майбутніх періодів	1180	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1181	0	0
у тому числі в:	1182	0	0
резервах довгострокових зобов'язань	1183	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1184	0	0
резервах незароблених премій	1190	0	162
інших страхових резервах	1195	158370	200801
Інші оборотні активи	1200	0	0
Усього за розділом II	1300	458080	499988
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс			

Продовження табл. Г.1

<i>Пасив</i>	<i>Код рядка</i>	<i>На початок звітнього періоду</i>	<i>На кінець звітнього періоду</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	88111	88111
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	31140	31140
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	248198	277372
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	367449	396623
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	5544	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	5544	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість:			
за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	84975	100896

Продовження табл. Г.1

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
за розрахунками з бюджетом	1620	28	733
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	0	0
за розрахунками з оплати праці	1630	84	122
за одержаними авансами	1635	0	0
за розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	1602
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	0	12
Усього за розділом III	1695	85087	103365
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	458080	499988

Баланс (Звіт про фінансовий стан) за 2015 рік

<i>Актив</i>	<i>Код рядка</i>	<i>На початок звітнього періоду</i>	<i>На кінець звітнього періоду</i>
<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	17	1157
первісна вартість	1001	581	1725
накопичена амортизація	1002	564	568
Незавершені капітальні інвестиції	1005	30414	25299
Основні засоби:	1010	268683	269101
первісна вартість	1011	487415	520211
Знос	1012	218732	251110
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
Знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	73	3962
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	299187	299519
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	81435	138495
Виробничі запаси	1101	74234	130592
Незавершене виробництво	1102	7134	6843
Готова продукція	1103	49	951
Товари	1104	18	109
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	102572	58050

Продовження табл. Г.2

1	2	3	4
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	8912	18607
з бюджетом	1135	2554	1865
у тому числі з податку на прибуток	1136	2507	985
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	150	683
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	4996	48120
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	4996	48120
Витрати майбутніх періодів	1170	20	35
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	162	0
Усього за розділом II	1195	200801	265855
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	499988	565374

Продовження табл. Г.2

<i>Пасив</i>	<i>Код рядка</i>	<i>На початок звітнього періоду</i>	<i>На кінець звітнього періоду</i>
<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	88111	88111
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	31140	31140
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	277372	277394
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	396623	396645
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	29339
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	0	29339
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість:			
за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	100896	137457

Продовження табл. Г.2

1	2	3	4
за розрахунками з бюджетом	1620	733	26
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	0	0
за розрахунками з оплати праці	1630	122	187
за одержаними авансами	1635	0	10
за розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	1602	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	12	1710
Усього за розділом III	1695	103365	139390
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	499988	565374

Баланс (Звіт про фінансовий стан) за 2016 рік

<i>Актив</i>	<i>Код рядка</i>	<i>На початок звітнього періоду</i>	<i>На кінець звітнього періоду</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	1157	0
первісна вартість	1001	1725	575
накопичена амортизація	1002	568	575
Незавершені капітальні інвестиції	1005	25299	62051
Основні засоби:	1010	269101	226857
первісна вартість	1011	520211	507174
Знос	1012	251110	280317
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
Знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	3962	4659
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	299519	293567
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	138495	225321
Виробничі запаси	1101	130592	217705
Незавершене виробництво	1102	6843	6871
Готова продукція	1103	951	447
Товари	1104	109	298
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	58050	478879

Продовження табл. Г.3

1	2	3	4
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	18607	9364
з бюджетом	1135	1865	3264
у тому числі з податку на прибуток	1136	985	3245
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	683	713
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	48120	51372
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	48120	51372
Витрати майбутніх періодів	1170	35	19
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	964
Усього за розділом II	1195	265855	769896
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	565374	1063463

Продовження табл. Г.3

<i>Пасив</i>	<i>Код рядка</i>	<i>На початок звітнього періоду</i>	<i>На кінець звітнього періоду</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	88111	88111
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	31140	31140
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	277394	548160
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	396645	667411
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	29339	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	182000
Довгострокові забезпечення	1520	0	8
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	29339	182008
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість:			
за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	137457	147701

Продовження табл. Г.3

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
за розрахунками з бюджетом	1620	26	66261
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	0	0
за розрахунками з оплати праці	1630	187	78
за одержаними авансами	1635	10	2
за розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	1710	2
Усього за розділом III	1695	139390	214044
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	565374	1063463

Баланс (Звіт про фінансовий стан) за 2017 рік

<i>Актив</i>	<i>Код рядка</i>	<i>На початок звітнього періоду</i>	<i>На кінець звітнього періоду</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	0	2
первісна вартість	1001	575	577
накопичена амортизація	1002	575	575
Незавершені капітальні інвестиції	1005	62051	61581
Основні засоби:	1010	226857	339587
первісна вартість	1011	507174	651595
знос	1012	280317	312008
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:	1030	0	0
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств			
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	4659	5701
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	293567	406871
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	225321	243435
Виробничі запаси	1101	217705	227971
Незавершене виробництво	1102	6871	11138
Готова продукція	1103	447	4110
Товари	1104	298	216
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	478879	558877

Продовження табл. Г.4

1	2	3	4
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	9364	11287
з бюджетом	1135	3264	29679
у тому числі з податку на прибуток	1136	3245	5840
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	713	565
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	51372	11367
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	51372	0
Витрати майбутніх періодів	1170	19	26
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	964	5056
Усього за розділом II	1195	769896	860292
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	1063463	1267163

Продовження табл. Г.4

<i>Пасив</i>	<i>Код рядка</i>	<i>На початок звітнього періоду</i>	<i>На кінець звітнього періоду</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	88111	88111
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	31140	31140
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	548160	781970
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	667411	901221
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	182000	0
Довгострокові забезпечення	1520	8	1855
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	182008	1855
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Поточна кредиторська заборгованість:	1610	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	147701	360810

Продовження табл. Г.4

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
за розрахунками з бюджетом	1620	66261	71
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	0	0
за розрахунками з оплати праці	1630	78	0
за одержаними авансами	1635	2	8
за розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	2	3198
Усього за розділом III	1695	214044	364087
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	1063463	1267163

Баланс (Звіт про фінансовий стан) за 2018 рік

<i>Актив</i>	<i>Код рядка</i>	<i>На початок звітнього періоду</i>	<i>На кінець звітнього періоду</i>
<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	2	1
первісна вартість	1001	577	577
накопичена амортизація	1002	575	576
Незавершені капітальні інвестиції	1005	61581	48525
Основні засоби:	1010	339587	337719
первісна вартість	1011	651595	675943
Знос	1012	312008	338224
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
Знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:	1030	0	0
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств			
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	5701	5682
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	406871	391927
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	243435	228103
Виробничі запаси	1101	227971	219596
Незавершене виробництво	1102	11138	7007
Готова продукція	1103	4110	1497
Товари	1104	216	3
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	558877	605726

Продовження табл. Г.5

1	2	3	4
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	11287	2065
з бюджетом	1135	29679	368
у тому числі з податку на прибуток	1136	5840	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	565	324
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	11367	38160
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	11367	38160
Витрати майбутніх періодів	1170	26	690
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	5056	7536
Усього за розділом II	1195	860292	882972
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	1267163	1274899

Продовження табл. Г.5

<i>Пасив</i>	<i>Код рядка</i>	<i>На початок звітнього періоду</i>	<i>На кінець звітнього періоду</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	88111	88111
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	31140	31140
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	781970	901191
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	901221	1020442
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	1855	1757
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	1855	1757
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість:	1610	0	0
за довгостроковими зобов'язаннями			

Продовження табл. Г.5

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
за товари, роботи, послуги	1615	360810	235722
за розрахунками з бюджетом	1620	71	14222
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	14127
за розрахунками зі страхування	1625	0	0
за розрахунками з оплати праці	1630	0	0
за одержаними авансами	1635	8	18
за розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	3198	2738
Усього за розділом III	1695	364087	252700
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	1267163	1274899

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2014 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
<i>Стаття</i>	<i>Код рядка</i>	<i>За звітний період</i>	<i>За аналогічний період попереднього року</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	978530	989053
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(910920)	(914902)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	67610	74151
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	6779	8263
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	(13201)	(13442)
Витрати на збут	2150	(2290)	(2424)
Інші операційні витрати	2180	(16452)	(15163)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	42446	51385
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0

Продовження табл. Г.6

<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Інші фінансові доходи	2220	9	53
Інші доходи	2240	8368	5
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(28)	(87)
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	(14451)	(6321)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	36344	45035
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(8268)	(3783)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	28076	41252
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	28076	41252
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	787751	837156
Витрати на оплату праці	2505	40501	34837
Відрахування на соціальні заходи	2510	14966	16317
Амортизація	2515	32522	27079
Інші операційні витрати	2520	81574	30180
Разом	2550	957314	945569

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2015 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1352505	978530
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1252278)	(910920)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	100227	67610
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	37580	6779
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(13576)	(13201)
Витрати на збут	2150	(2609)	(2290)
Інші операційні витрати	2180	(106485)	(16452)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	15137	42446
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0

Продовження табл. Г.7

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Інші фінансові доходи	2220	262	9
Інші доходи	2240	1	8368
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(875)	(28)
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	(14498)	(14451)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	27	36344
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(5)	(8268)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	22	28076
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	22	28076
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	1126397	787751
Витрати на оплату праці	2505	46468	40501
Відрахування на соціальні заходи	2510	16193	16193
Амортизація	2515	34498	32522
Інші операційні витрати	2520	50452	81574
Разом	2550	1274008	957314

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2016 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
<i>Стаття</i>	<i>Код рядка</i>	<i>За звітний період</i>	<i>За аналогічний період попереднього року</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2317817	1352505
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1877041)	(1252278)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	440776	100227
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	103214	37580
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(19255)	(13576)
Витрати на збут	2150	(2457)	(2609)
Інші операційні витрати	2180	(169524)	(106485)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	352754	15137
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0

Продовження табл. Г.8

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Інші фінансові доходи	2220	637	262
Інші доходи	2240	1870	1
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(1159)	(875)
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	(23118)	(14498)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	330984	27
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(59577)	(5)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	271407	22
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	271407	22
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	1735965	1126397
Витрати на оплату праці	2505	49026	46468
Відрахування на соціальні заходи	2510	16548	16193
Амортизація	2515	34745	34498
Інші операційні витрати	2520	65251	50452
Разом	2550	1901535	1274008

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2017 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
<i>Стаття</i>	<i>Код рядка</i>	<i>За звітний період</i>	<i>За аналогічний період попереднього року</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2274432	2317817
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1941288)	(1877041)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	333144	440776
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	37429	103214
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(24787)	(19255)
Витрати на збут	2150	(2828)	(2457)
Інші операційні витрати	2180	(40435)	(169524)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	302523	352754
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0

Продовження табл. Г.9

1	2	3	4
Інші фінансові доходи	2220	213	637
Інші доходи	2240	319	1870
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	0	(1159)
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	(16959)	(23118)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	286096	330984
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(51497)	(59577)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	234599	271407
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	234599	271407
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	1798949	1735965
Витрати на оплату праці	2505	62097	49026
Відрахування на соціальні заходи	2510	12736	16548
Амортизація	2515	35364	34745
Інші операційні витрати	2520	66278	65251
Разом	2550	1975424	1901535

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2018 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2300601	2274432
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2098994)	(1941288)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	201607	333144
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	27029	37429
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(30215)	(24787)
Витрати на збут	2150	(3828)	(2828)
Інші операційні витрати	2180	(39539)	(40435)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	155054	302523
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0

Продовження табл. Г.10

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Інші фінансові доходи	2220	99	213
Інші доходи	2240	0	319
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(1900)	0
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	(20226)	(16959)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	133027	286096
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(23945)	(51497)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	109082	234599
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	109082	234599
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	1888107	1798949
Витрати на оплату праці	2505	85009	62097
Відрахування на соціальні заходи	2510	17425	12736
Амортизація	2515	43027	35364
Інші операційні витрати	2520	105898	66278
Разом	2550	2139766	1975424

**Аналіз фінансового стану ТОВ «Самбірська птахофабрика»
за період 2014-2018 рр.**

Таблиця Д.1

Динаміка обсягу та складу активів підприємства

Показники	Обсяг, тис.грн.				
	на 01.01.2015	на 01.01.2016	на 01.01.2017	на 01.01.2018	на 01.01.2019
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Необоротні активи	299 187	299 519	293 567	406 871	391 927
1.1. Нематеріальні активи	17	1 157	0	2	1
1.2. Незавершені капітальні інвестиції	30 414	25 299	62 051	61 581	48 525
1.3. Основні засоби	268 683	269 101	226 857	339 587	337 719
1.4. Відстрочені податкові активи	73	3 962	4 659	5 701	5 682
2. Оборотні активи	200 801	265 855	769 896	860 292	882 972
2.1. ЗАПАСИ, всього	81 435	138 495	225 321	243 435	228 103
Виробничі запаси	74 234	130 592	217 705	227 971	219 596
Незавершене виробництво	7 134	6 843	6 871	11 138	7 007
Готова продукція	49	951	447	4 110	1 497
Товари	18	109	298	216	3
2.2. ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ, всього	114 188	79 205	492 220	600 408	608 483
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	102 572	58 050	478 879	558 877	605 726
Дебіторська заборгованість за розрахунками	11 466	20 472	12 628	40 966	2 433
Інша поточна дебіторська заборгованість	150	683	713	565	324
2.3. Гроші та їх еквіваленти	4 996	48 120	51 372	11 367	38 160
2.4. Витрати майбутніх періодів	20	35	19	26	690
2.5. Інші оборотні активи	162	0	964	5 056	7 536
3. ВСЬОГО АКТИВІВ	499 988	565 374	1 063 463	1 267 163	1 274 899

Продовження табл. Д.1

Показники	Абсолютна зміна, тис.грн.				Темп приросту, %			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
1	7	8	9	10	11	12	13	14
1. Необоротні активи	332	-5 952	113 304	-14 944	0,11	-1,99	38,60	-3,67
1.1. Нематеріальні активи	1 140	-1 157	2	-1	6 705,88	-100,0	-	-50,00
1.2. Незавершені капітальні інвестиції	-5 115	36 752	-470	-13 056	-16,82	145,27	-0,76	-21,20
1.3. Основні засоби	418	-42 244	112 730	-1 868	0,16	-15,70	49,69	-0,55
1.4. Відстрочені податкові активи	3 889	697	1 042	-19	5 327,40	17,59	22,37	-0,33
2. Оборотні активи	65 054	504 041	90 396	22 680	32,40	189,59	11,74	2,64
2.1. ЗАПАСИ, всього	57 060	86 826	18 114	-15 332	70,07	62,69	8,04	-6,30
Виробничі запаси	56 358	87 113	10 266	-8 375	75,92	66,71	4,72	-3,67
Незавершене виробництво	-291	28	4 267	-4 131	-4,08	0,41	62,10	-37,09
Готова продукція	902	-504	3 663	-2 613	1 840,82	-53,00	819,46	-63,58
Товари	91	189	-82	-213	505,56	173,39	-27,52	-98,61
2.2. ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ, всього	-34 983	413 015	108 188	8 075	-30,64	521,45	21,98	1,34
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	-44 522	420 829	79 998	46 849	-43,41	724,94	16,71	8,38
Дебіторська заборгованість за розрахунками	9 006	-7 844	28 338	-38 533	78,55	-38,32	224,41	-94,06
Інша поточна дебіторська заборгованість	533	30	-148	-241	355,33	4,39	-20,76	-42,65
2.3. Гроші та їх еквіваленти	43 124	3 252	-40 005	26 793	863,17	6,76	-77,87	235,71
2.4. Витрати майбутніх періодів	15	-16	7	664	75,00	-45,71	36,84	2 553,85
2.5. Інші оборотні активи	-162	964	4 092	2 480	-100,00	-	424,48	49,05
3. ВСЬОГО АКТИВІВ	65 386	498 089	203 700	7 736	13,08	88,10	19,15	0,61

Таблиця Д.2

Динаміка структури активів підприємства

Показники	Питома вага на початок року, %					Абсолютна зміна, %			
	2015	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
1. Необоротні активи	59,84	52,98	27,60	32,11	30,74	-6,86	-25,37	4,50	-1,37
1.1. Нематеріальні активи	0,00	0,20	0,00	0,00	0,00	0,20	-0,20	0,00	0,00
1.2. Незавершені капітальні інвестиції	6,08	4,47	5,83	4,86	3,81	-1,61	1,36	-0,98	-1,05
1.3. Основні засоби	53,74	47,60	21,33	26,80	26,49	-6,14	-26,27	5,47	-0,31
1.4. Відстрочені податкові активи	0,01	0,70	0,44	0,45	0,45	0,69	-0,26	0,01	0,00
2. Оборотні активи	40,16	47,02	72,40	67,89	69,26	6,86	25,37	-4,50	1,37
2.1. ЗАПАСИ, всього	16,29	24,50	21,19	19,21	17,89	8,21	-3,31	-1,98	-1,32
Виробничі запаси	14,85	23,10	20,47	17,99	17,22	8,25	-2,63	-2,48	-0,77
Незавершене виробництво	1,43	1,21	0,65	0,88	0,55	-0,22	-0,56	0,23	-0,33
Готова продукція	0,01	0,17	0,04	0,32	0,12	0,16	-0,13	0,28	-0,21
Товари	0,00	0,02	0,03	0,02	0,00	0,02	0,01	-0,01	-0,02
2.2. ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ, всього	22,84	14,01	46,28	47,38	47,73	-8,83	32,28	1,10	0,35
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	20,51	10,27	45,03	44,10	47,51	-10,25	34,76	-0,93	3,41
Дебіторська заборгованість за розрахунками	2,29	3,62	1,19	3,23	0,19	1,33	-2,43	2,05	-3,04
Інша поточна дебіторська заборгованість	0,03	0,12	0,07	0,04	0,03	0,09	-0,05	-0,02	-0,02
2.3. Гроші та їх еквіваленти	1,00	8,51	4,83	0,90	2,99	7,51	-3,68	-3,93	2,10
2.4. Витрати майбутніх періодів	0,00	0,01	0,00	0,00	0,05	0,00	0,00	0,00	0,05
2.5. Інші оборотні активи	0,03	0,00	0,09	0,40	0,59	-0,03	0,09	0,31	0,19
3. ВСЬОГО АКТИВІВ	100	100	100	100	100	0,00	0,00	0,00	0,00

Динаміка обсягу та складу капіталу підприємства

Показники	Обсяг на початок року, тис.грн.				
	2015	2016	2017	2018	2019
<i>I</i>	2	3	4	5	6
1. Власний капітал	396623	396645	667411	901221	1020442
1.1. Зареєстрований (пайовий) капітал	88111	88111	88111	88111	88111
1.2. Додатковий капітал	31140	31140	31140	31140	31140
1.3. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	277372	277394	548160	781970	901191
2. Позиковий капітал	103365	168719	396050	365934	254439
2.1. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	0	29339	182008	1855	1757
Довгострокові кредити банків	0	29339	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	0	0	182000	0	0
Довгострокові забезпечення	0	0	8	1855	1757
2.2. Поточні зобов'язання і забезпечення	103365	139380	214042	364079	252682
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	100896	137457	147701	360810	235722
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками	855	213	66339	71	14222
Поточні забезпечення	1602	0	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	12	1710	2	3198	2738
КАПІТАЛ, всього	499988	565364	1063461	1267155	1274881

Продовження табл. Д.3

Показники	Абсолютна зміна, тис.грн.				Темп приросту, %			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
1	7	8	9	10	11	12	13	14
1. Власний капітал	22	270766	233810	119221	0,01	68,26	35,03	13,23
1.1. Зареєстрований (пайовий) капітал	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2. Додатковий капітал	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	22	270766	233810	119221	0,01	97,61	42,65	15,25
2. Позиковий капітал	65354	227331	-30116	-111495	63,23	134,74	-7,60	-30,47
2.1. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	29339	152669	-180153	-98	-	520,36	-98,98	-5,28
Довгострокові кредити банків	29339	-29339	0	0	-	-100,00	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	0	182000	-182000	0	-	-	-100,00	-
Довгострокові забезпечення	0	8	1847	-98	-	-	23087,50	-5,28
2.2. Поточні зобов'язання і забезпечення	36015	74662	150037	-111397	34,84	53,57	70,10	-30,60
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	36561	10244	213109	-125088	36,24	7,45	144,28	-34,67
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками	-642	66126	-66268	14151	-75,09	31045,07	-99,89	19930,99
Поточні забезпечення	-1602	0	0	0	-100,00	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	1698	-1708	3196	-460	14150,00	-99,88	159800,00	-14,38
КАПІТАЛ, всього	65376	498097	203694	7726	13,08	88,10	19,15	0,61

Динаміка структури капіталу підприємства

Показники	Питома вага на початок року, %					Абсолютна зміна, %			
	2015	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
1. Власний капітал	79,33	70,16	62,76	71,12	80,04	-9,17	-7,40	8,36	8,92
1.1. Зареєстрований (пайовий) капітал	17,62	15,58	8,29	6,95	6,91	-2,04	-7,30	-1,33	-0,04
1.2. Додатковий капітал	6,23	5,51	2,93	2,46	2,44	-0,72	-2,58	-0,47	-0,01
1.3. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	55,48	49,06	51,54	61,71	70,69	-6,41	2,48	10,17	8,98
2. Позиковий капітал	20,67	29,84	37,24	28,88	19,96	9,17	7,40	-8,36	-8,92
2.1. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	0,00	5,19	17,11	0,15	0,14	5,19	11,93	-16,97	-0,01
Довгострокові кредити банків	0,00	5,19	0,00	0,00	0,00	5,19	-5,19	0,00	0,00
Інші довгострокові зобов'язання	0,00	0,00	17,11	0,00	0,00	0,00	17,11	-17,11	0,00
Довгострокові забезпечення	0,00	0,00	0,00	0,15	0,14	0,00	0,00	0,15	-0,01
2.2. Поточні зобов'язання і забезпечення	20,67	24,65	20,13	28,73	19,82	3,98	-4,53	8,61	-8,91
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	20,18	24,31	13,89	28,47	18,49	4,13	-10,42	14,59	-9,98
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками	0,17	0,04	6,24	0,01	1,12	-0,13	6,20	-6,23	1,11
Поточні забезпечення	0,32	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,32	0,00	0,00	0,00
Інші поточні зобов'язання	0,00	0,30	0,00	0,25	0,21	0,30	-0,30	0,25	-0,04
КАПІТАЛ, всього	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Динаміка показників фінансової стійкості підприємства

Показники	На початок року					Абсолютна зміна, тис.грн.			
	2015	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Коефіцієнт фінансової автономії	0,793	0,702	0,628	0,711	0,800	-0,092	-0,074	0,084	0,089
Коефіцієнт фінансової заборгованості	0,207	0,298	0,372	0,289	0,200	0,092	0,074	-0,084	-0,089
Коефіцієнт фінансової залежності	0,261	0,425	0,593	0,406	0,249	0,165	0,168	-0,187	-0,157
Коефіцієнт покриття боргу	3,837	2,351	1,685	2,463	4,010	-1,486	-0,666	0,778	1,548
Коефіцієнт довгострокової фінансової незалежності	0,793	0,753	0,799	0,713	0,802	-0,040	0,045	-0,086	0,089

Показники	Темп приросту, %			
	2016	2017	2018	2019
1	11	12	13	14
Коефіцієнт фінансової автономії	-11,560	-10,545	13,326	12,542
Коефіцієнт фінансової заборгованості	44,358	24,789	-22,456	-30,887
Коефіцієнт фінансової залежності	63,227	39,499	-31,574	-38,589
Коефіцієнт покриття боргу	-38,736	-28,315	46,143	62,838
Коефіцієнт довгострокової фінансової незалежності	-5,018	6,009	-10,774	12,504

Оцінка типу поточної фінансової стійкості підприємства

Показники	Фактично на початок року:				
	2015	2016	2017	2018	2019
1. Запаси, тис.грн.	81435	138495	225321	243435	228103
2. Власний оборотний капітал, тис.грн.	97436	97126	373844	494350	628515
3. "Нормальні" джерела фінансування, тис.грн.	198332	234583	521545	855160	864237
3.1. Власний оборотний капітал	97436	97126	373844	494350	628515
3.2. Короткострокові банківські кредити та позики для покриття запасів	0	0	0	0	0
3.3. Розрахунки з кредиторами за товари, роботи, послуги	100896	137457	147701	360810	235722
4. Кредити та позики, які не сплачені в строк, тис.грн.	-	-	-	-	-
5. Прострочена кредиторська заборгованість, тис.грн.	-	-	-	-	-
6. Прострочена дебіторська заборгованість, тис.грн.	-	-	-	-	-
7. Тип поточної фінансової стійкості	Абсолютна	Нормальна	Абсолютна	Абсолютна	Абсолютна

Динаміка показників ліквідності та платоспроможності підприємства

Показники	Фактично на початок року:				
	2015	2016	2017	2018	2019
<i>I</i>	2	3	4	5	6
1. Сума ліквідних активів, тис.грн.	200801	265855	769896	860292	882972
2. Сума швидколіквідних активів, тис.грн.	119184	127325	543592	611775	646643
3. Сума готових засобів платежу, тис.грн	4996	48120	51372	11367	38160
4. Коефіцієнт забезпеченості:					
Ліквідними активами	0,4016	0,4702	0,7240	0,6789	0,6926
Швидколіквідними активами	0,2384	0,2252	0,5112	0,4828	0,5072
Готовими засобами платежу	0,0100	0,0851	0,0483	0,0090	0,0299
5. Загальний коефіцієнт покриття	1,9426	1,9073	3,5969	2,3629	3,4942
6. Проміжний коефіцієнт покриття	1,1530	0,9134	2,5396	1,6803	2,5589
7. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,0483	0,3452	0,2400	0,0312	0,1510
8. Коефіцієнт відволікання оборотних активів:					
У запаси	0,4056	0,5209	0,2927	0,2830	0,2583
У дебіторську заборгованість	0,5687	0,2979	0,6393	0,6979	0,6891
9. Коефіцієнт участі матеріальних запасів у покритті поточних зобов'язань	0,7878	0,9936	1,0527	0,6686	0,9027
10. Частка власного оборотного капіталу у покритті запасів	1,1965	0,7013	1,6592	2,0307	2,7554
11. Коефіцієнт маневрування	0,2457	0,2449	0,5601	0,5485	0,6159
12. Коефіцієнт співвідношення власного оборотного капіталу та загального обсягу оборотного капіталу (коефіцієнт самофінансування)	0,9426	0,6968	1,7466	1,3578	2,4872

Продовження табл. Д.7

Показники	Абсолютна зміна			
	2016	2017	2018	2019
<i>I</i>	7	8	9	10
1. Сума ліквідних активів, тис.грн.	65054	504041	90396	22680
2. Сума швидколіквідних активів, тис.грн.	8141	416267	68183	34868
3. Сума готових засобів платежу, тис.грн	43124	3252	-40005	26793
4. Коефіцієнт забезпеченості:				
Ліквідними активами	0,0686	0,2537	-0,0450	0,0137
Швидколіквідними активами	-0,0132	0,2859	-0,0284	0,0244
Готовими засобами платежу	0,0751	-0,0368	-0,0393	0,0210
5. Загальний коефіцієнт покриття	-0,0354	1,6896	-1,2340	1,1313
6. Проміжний коефіцієнт покриття	-0,2396	1,6262	-0,8593	0,8786
7. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2969	-0,1052	-0,2088	0,1198
8. Коефіцієнт відволікання оборотних активів:				
У запаси	0,1154	-0,2283	-0,0097	-0,0246
У дебіторську заборгованість	-0,2707	0,3414	0,0586	-0,0088
9. Коефіцієнт участі матеріальних запасів у покритті поточних зобов'язань	0,2057	0,0591	-0,3841	0,2340
10. Частка власного оборотного капіталу у покритті запасів	-0,4952	0,9579	0,3716	0,7247
11. Коефіцієнт маневрування	-0,0008	0,3153	-0,0116	0,0674
12. Коефіцієнт співвідношення власного оборотного капіталу та загального обсягу оборотного капіталу (коефіцієнт самофінансування)	-0,2458	1,0498	-0,3888	1,1294

Динаміка показників рентабельності підприємства

Показники	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Абсолютна зміна, тис.грн.			
						2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Рентабельність діяльності, %	2,87	0,002	11,71	10,31	4,74	-2,87	11,71	-1,39	-5,57
Рентабельність витрат, %	2,91	0,002	12,61	11,29	4,92	-2,91	12,61	-1,32	-6,37
Рентабельність активів, %	5,86	0,004	33,33	20,13	8,58	-5,86	33,32	-13,19	-11,55
Рентабельність власного капіталу, %	7,35	0,006	51,01	29,91	11,35	-7,34	51,01	-21,10	-18,56
Економічна рентабельність, %	7,59	0,169	40,78	24,55	10,62	-7,42	40,61	-16,23	-13,94

Показники	Темп приросту, %			
	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік
1	11	12	13	14
Рентабельність діяльності, %	-99,94	719776,67	-11,91	-54,03
Рентабельність витрат, %	-99,95	796877,95	-10,47	-56,45
Рентабельність активів, %	-99,93	806796,70	-39,59	-57,37
Рентабельність власного капіталу, %	-99,92	919616,15	-41,37	-62,04
Економічна рентабельність, %	-97,77	23984,53	-39,80	-56,76